

Έν Όλυμπος

Τριμηνιαίο ηλεκτρονικό περιοδικό

ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ
«ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΗΣ, ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ»

Αριθμός Τεύχους: 5, Ιανουάριος - Φεβρουάριος - Μάρτιος 2018

Ηλεκτρονική διεύθυνση: www.enolympo.gr

- Δρώμενα του Δικτύου
- Ιστορικά θέματα
- Καλλιτεχνικά θέματα
- Κοινωνιολογικά θέματα
- Λαογραφικά θέματα

- Παιδαγωγικά θέματα
- Λογοτεχνικά θέματα
- Σατιρικά θέματα
- Υγεία, Οικολογία, Περιβάλλον

Βασίλης Φίλιας

Εν Ολύμπωτριμηνιαίο ηλεκτρονικό
περιοδικό**Ιδιοκτησία:**Δίκτυο Καλλιτεχνών και
Επιστημόνων για την ανάπτυξη
της Επαρχίας Ελασσόνας,
Εκδότης: Κων/νος Σαχινίδης,Πρόεδρος του Δικτύου
Έδρα: Ελασσόνα, 6ης
Οκτωβρίου 84, 40200**Διεύθυνση Σύνταξης:**
Ελένη Μπλιούμη**Συντακτική Επιτροπή:**

Βασίλης Ζαρζώνης

Ελένη Μπλιούμη

Σπύρος Μπούμπας

Κορίνα Πάντου

Κων/νος Σαχινίδης

Φιλολογική επιμέλεια:

Βασίλης Ζαρζώνης

Ευαγγελία Ράπτου

Δημιουργική επιμέλεια -**Σελιδοποίηση:**

Μαρία Μοσχογιάννη

Ηλεκτρονική υποστήριξη:

Αθανάσιος Αδάμου

Αθηνά Βαρσαμή

Τεχνική υποστήριξη:

Σταύρος Σαχινίδης

Νομική Σύμβουλος:

Αναστασία Χαιρετίδου

Πληροφορίες:

Κων/νος Σαχινίδης 6973591587

ksachinides@yahoo.gr

Ελένη Μπλιούμη 6976832232

mparasio@otenet.gr

Διεύθυνση: 6ης Οκτωβρίου 84

40 200 Ελασσόνα

Σημείωση σύνταξης:

- Επιτρέπεται η ελεύθερη
άντληση στοιχείων, αρκεί
να αναφέρεται η πηγή
και ο συγγραφέας
- Οι συγγραφείς των άρθρων
φέρουν την ευθύνη
για τις απόψεις τους

Σημείωμα του εκδότη**Εν Ολύμπω, ένας χρόνος έκδοσης**

Το περιοδικό μας **Εν Ολύμπω** συμπλήρωσε ένα χρόνο έκδοσης και ήδη κυκλοφόρησαν πέντε τεύχη. Στο χρόνο αυτό καταβλήθηκαν πολλές προσπάθειες από όλα τα μέλη του Δ.Σ. του Δικτύου και της Συντακτικής Επιτροπής, για να ξεπερασθούν όλα τα οικονομικά και τεχνικά προβλήματα, ώστε να είμαστε συνεπείς στην υποχρέωση που αναλάβαμε για την τακτική έκδοση και την υλοποίηση των σκοπών του περιοδικού με τη δέουσα υπευθυνότητα και σοβαρότητα. Ακόμη σταθερή προσπάθειά μας ήταν η συνεχής βελτίωση του περιοδικού από την άποψη του περιεχομένου και της έκδοσής του.

Ο βασικός στόχος μας ήταν η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των αναγνωστών μας για θέματα Πολιτισμού, Ιστορίας, Παιδείας, Περιβάλλοντος, Κοινωνικά κ.ά. που αφορούν την περιοχή της Ελασσόνας αλλά και την ευρύτερη ελληνική κοινωνία. Κυρίως όμως προσπαθήσαμε να προβάλλουμε τις πνευματικές και καλλιτεχνικές δυνάμεις και το έργο όλων των δημιουργών που δραστηριοποιούνται στην Επαρχία Ελασσόνας και στην Ελλάδα, γενικότερα, στον χώρο των Τεχνών και του Πολιτισμού και να ενθαρρύνουμε την πολιτιστική και καλλιτεχνική έκφραση που προκύπτει από την ερασιτεχνική δημιουργία.

Επίσης, ένας άλλος στόχος ήταν το περιοδικό να αποτελεί ένα βήμα

προβληματισμού και έκφρασης επιστημονικού λόγου για τα ζητήματα του Πολιτισμού και της Παράδοσης. Ιδιαίτερα, βασική μας επιδίωξη ήταν το περιοδικό να αποτελέσει ένα μέσον για την προβολή όλων των σύγχρονων μορφών πολιτιστικής και κοινωνικής έκφρασης και πιο πολύ να συμβάλλει στην καλύτερη κατανόηση του Πολιτισμού μας.

Κατά πόσο ανταποκριθήκαμε στους σκοπούς αυτούς φάνηκε στην όλη θεματολογία που αναπτύχθηκε σε όλα τα τεύχη, αλλά, σίγουρα δεν καλύφθηκαν επαρκώς όλοι οι τομείς αναφοράς, λόγω του τεράστιου όγκου των σχετικών ζητημάτων και του περιορισμένου χώρου του περιοδικού. Ωστόσο, η θέληση όλων των συντελεστών του περιοδικού για επικοινωνία με τους φίλους των Γραμμάτων και των Τεχνών και του Πολιτισμού γενικότερα παραμένει ισχυρή επειδή η μέχρι σήμερα ανταπόκριση του αναγνωστικού κοινού υπήρξε μεγάλη. Το γεγονός αυτό μας δίνει την αναγκαία αυτοπεποίθηση και την απαραίτητη δύναμη να συνεχίσουμε την προσπάθειά μας, απερίσπαστα, για μια συνεχή βελτίωση του περιοδικού. Μια προσπάθεια που είναι συλλογική όλων των εκλεκτών συντακτών, συνεργατών και φίλων, φανερών και αφανών, οι οποίοι βοήθησαν σημαντικά, ο καθένας από την πλευρά του, και εργάστηκαν αφιλοκερδώς για την μέχρι σήμερα απρόσκοπτη έκδοση του περιοδικού. Τους ευχαριστούμε όλους.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

- ✓ Σημείωμα του εκδότη-«Εν Ολύμπω. Ένας χρόνος έκδοσης» .2
- ✓ Βασίλης Φίλιας «Ο Άνθρωπος του Πολιτισμού και της Επιστήμης». Μέγας Δάσκαλος, Αγωνιστής και Πατριώτης.....3
- ✓ «Ελλάδα», ποίημα της Ελένης Μπλιούμη5
- ✓ Από την ψυχολογία του παιδιού. «Τα χαρακτηριστικά της παιδικής ηλικίας», του Σπύρου Μπούμπα6
- ✓ Η κοινωνική στάση και διάθεση των δημοτών ως προς την αποδοχή νέων προσώπων και νέων πολιτικών πρακτικών στην τοπική αυτοδιοίκηση. Μια σύντομη κοινωνιολογική προσέγγιση.....7
- ✓ Ο Έρωτας στον Ερωτόκριτο, της Ευαγγελίας Ράπτου-Στεργιούλα.....8
- ✓ «Το κουκλοθέατρο ως μορφή δραματικής τέχνης», της Αικατερίνης Νιζάμη10
- ✓ Δραστηριότητες του Δικτύου Καλλιτεχνών και Επιστημόνων για την Ανάπτυξη της Επαρχίας Ελασσόνας
Κοπή της Πρωτοχρονιάτικης Βασιλειόπιπτας του Δικτύου.12
Παρουσίαση του φωτογραφικού άλμπουμ του Γιάννη Σιγάλα στη Λάρισα.....12
- ✓ Ποιητικές σελίδες13
«Πατρίδα», του Βαγγέλη Πουρνάρα.....13
«Του Νικοτσάρα», του Σάκη Δαρδούμπα13
«Χέρια απλωμένα», της Κορίνας Πάντου.....13
- ✓ Κοπή της πρωτοχρονιάτικης Βασιλειόπιπτας στο Αγροτικό Εθνογραφικό Μουσείο Αραδοσιβίων Ελασσόνας14
- ✓ «Εν Ολύμπω», ένας χρόνος έκδοσης.....15
- ✓ Γιορτές Λόγου και Τέχνης 201816

Βασίλης Φίλιας

Ο Άνθρωπος του Πολιτισμού και της Επιστήμης Μέγας Δάσκαλος, Αγωνιστής και Πατριώτης

Αντί μνημοσύνου

Είναι αλήθεια ότι για ορισμένους ανθρώπους που έφυγαν από την ζωή δεν χρειάζονται ούτε μνημόσυνα ούτε ευχέλαια, διότι έχουν εγχαραχθεί τόσο βαθιά στις καρδιές των ανθρώπων και στη μνήμη του λαού που δεν λησμονιούνται διαχρονικά. Το πολύπλευρο έργο τους, η κοινωνική και η αγωνιστική τους στάση ζωής τους έχουν καταξιώσει στην εθνική συνείδηση και γι' αυτό θα παραμείνουν για πάντα στην ιστορία του τόπου, ως ιδιαίτερα αξιόλογες προσωπικότητες.

Μια τέτοια εξέχουσα προσωπικότητα ήταν και ο καθηγητής Βασίλης Φίλιας που έφυγε πρόσφατα για το μεγάλο ταξίδι της αιωνιότητας, αφήνοντας πίσω του ένα τεράστιο έργο πνευματικής και αγωνιστικής προσφοράς που πολύ δύσκολα μπορεί να ξεπερασθεί και να λησμονηθεί.

Ο Βασίλης Φίλιας ήταν μια πολυσχιδής προσωπικότητα και, συνάμα, ένας ακούραστος εργάτης του πνεύματος και της ζωής, με τεράστια προσφορά στην Επιστήμη και στον Άνθρωπο. Ιδιαίτερα, ήταν ο ιδανικός τύπος του ανθρώπου-διανοούμενου-επιστήμονα και του ανθρώπου-αγωνιστή-πατριώτη και πολιτικού, που αγωνίστηκε από κάθε μετερίζι χωρίς ποτέ να «το βάζει κάτω». Για όλους αυτούς τους λόγους υπήρξε ένα ειδικό κεφάλαιο στο γνωστικό πεδίο της Κοινωνιολογίας και της Ιστορίας της πολιτικής ζωής του τόπου.

Στον τομέα της επιστήμης, η προσφορά του χαρακτηρίζεται μεγίστης σημασίας, δεδομένου ότι ήταν ο θεμελιωτής της σύγχρονης Κοινωνιολογίας στην Ελλάδα, ιδιότητα και δράση που τον καθιστά «πατριάρχη της Κοινωνιολογίας». Ειδικότερα, υπήρξε καθηγητής και πρώην Πρύτανης της Παντείου Ανωτάτης Σχολής Πολιτικών Επιστημών (Π.Α.Σ.Π.Ε.), καθώς και Ιδρυτής και Πρόεδρος του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, το οποίο, επί της θητείας του, απέκτησε μεγάλη επιστημονική και επαγγελματική αναγνώριση. Κατά την περίοδο 1975-1989, μαζί με τον αείμνηστο καθηγητή Σάκη Καραγιώργα και άλλους διωχθέντες από τη Χούντα καθηγητές, ανύψωσαν το κύρος της Π.Α.Σ.Π.Ε. στο υψηλότερο επιστημονικό επίπεδο που ήταν ποτέ, με πρωτεύουσα θέση στα Α.Ε.Ι. της χώρας.

Με το ευρύ φάσμα των σπουδών του και την ευρεία θεωρητική κατάρτιση και γνώση, πέρα από την αποστεωμένη θεματικά επιστημονική εξειδίκευση που έχει η συντριπτική πλειοψηφία των πανεπιστημιακών καθηγητών επάνω σε

ένα και μόνον γνωστικό αντικείμενο, ο Βασίλης Φίλιας ήταν από τους ελάχιστους εξαιρετέους. Άλλωστε, η επιστημονική του οντότητα επιβεβαιώνεται και από το ογκωδέστατο συγγραφικό του έργο (συνέγραψε 22 βιβλία), το οποίο αποτελεί πρωτοπόρα συμβολή στην επιστήμη της Κοινωνιολογίας, σε βαλκανικό και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, και καλύπτει, κυρίως, την περιοχή της θεωρίας της Κοινωνιολογίας, της Οικονομίας και του Πολιτισμού.

Παράλληλα, ο καθηγητής Βασίλης Φίλιας υπήρξε ένας από τους λίγους υποδειγματικούς πανεπιστημιακούς Δασκάλους, που λειτούργησαν με ανώτατα ποιοτικά κριτήρια ως προς την αξιολόγηση των διδασκόντων, αλλά και των φοιτητών, διδάσκοντας πάντοτε με λόγο που τον διέκρινε η αμεσότητα, η μεταδοτικότητα και η μεθοδικότητα.

Στον τομέα της πολιτικής ζωής του τόπου ο Βασίλης Φίλιας διαδραμάτισε σημαντικότατο ρόλο για τη διαμόρφωση του ιστορικού γίνεσθαι, με τη μακρόχρονη πατριωτική, πολιτική και ανυστερόβουλη αγωνιστική του δράση, η οποία καλύπτει ένα μεγάλο μέρος της σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας.

Σε όλη τη διάρκεια του πολυτάραχου βίου του, οι προσωπικοί του αγώνες ήταν πάντα ταυτισμένοι με τους αγώνες του λαού. Υπήρξε ασυμβίβαστος με κάθε ιδέα και αρχή που έβλαπτε το κοινό συμφέρον, για το οποίο δεν έπαψε ποτέ να εργάζεται ακούραστα, από οποιαδήποτε θέση και αν κατείχε, έστω και αν αυτό το ασυμβίβαστο του χαρακτήρα του τον άφησε έξω από οποιαδήποτε υψηλή κυβερνητική θέση (υπουργική ή βουλευτική). Ανήκε στην κατηγορία των διακεκριμένων Πολιτικών στελεχών, με υψηλό ηθικό ανάστημα, που προσέφεραν τον εαυτό τους και όλη την ζωή τους σε έναν διαρκή αγώνα για την Ελευθερία και την πρόοδο της Ελλάδας, αλλά βρέθηκαν στο περιθώριο των κυβερνητικών θώκων.

Από την παιδική του ηλικία ανέπτυξε αντιστασιακή δράση κατά των Γερμανών και συμμετείχε στην Εθνική Αντίσταση, μέσα από την Πανελλήνιο Ένωση Αγωνιζομένων Νέων (Π.Ε.Α.Ν.) και το Μαθητικό της τμήμα, την «Ιερή Ταξιαρχία», στην οποία συντόνιζε τους νέους αγωνιστές για την επίτευξη των στόχων της Οργάνωσης, που ήταν, κυρίως, γραψίματα στους τοίχους τη νύχτα, διεκπεραίωση και διακίνηση αντιστασιακού έντυπου υλικού, προκηρύξεις, καθώς και δυναμικές ενέργειες, δολιοφθορές κ.ά.

Σε όλο το διάστημα από τις 25/3/1942 και μέχρι το τέλος της Κατοχής συμμετείχε σε περισσότερες από είκοσι (20) μαζικές και πολύνεκρες διαδηλώσεις και συγκεντρώσεις

φοιτητών, μαθητών, εργατών και υπαλλήλων, που έγιναν κατά των κατακτητών στην Ομόνοια, στο Μεταξουργείο, το Σύνταγμα, το Κολωνάκι κ.α. Μάλιστα, τον Οκτώβριο του 1944 τραυματίστηκε σοβαρά στο δεξί του χέρι από αδέσποτη σφαίρα του εχθρού.

Το 1945, λόγω ιδεολογικών διαφορών, αποχώρησε από την «Ιερή Ταξιαρχία», και, ταυτόχρονα, έγινε συνιδρυτής της Πανελληνίας Οργάνωσης Δημοκρατικών Νεολαίων (ΠΟΔΝ).

Μέσα από την Οργάνωση αυτήν και το εκδοτικό της όργανο, τον «Μαχητή», κατά τον εμφύλιο σπαραγμό, συνέβαλλε όσο μπορούσε στην προσπάθεια γεφύρωσης του χάσματος ανάμεσα στις αντιμαχόμενες δυνάμεις.

Αργότερα, το 1964, συνίδρυσε με άλλους διακεκριμένους επιστήμονες, όπως ήταν ο Σάκης Καραγιώργας και ο Ν. Πουλιαντζάς, τον «Όμιλο Παπαναστασίου», στον οποίο υπήρξε Πρόεδρος μέχρι το 1967, με στόχο τη δημιουργία μιας ανανεωτικής ριζοσπαστικής σοσιαλιστικής παράταξης, που θα προχωρούσε σε δομικές αλλαγές και θα αναπροσανατόλιζε την πολιτική ζωή του τόπου.

Αμέσως μετά την κήρυξη της δικτατορίας του 1967, ο Βασίλης Φίλιας μαζί με τα άλλα βασικά στελέχη του Ομίλου Παπαναστασίου συγκρότησαν την αντιστασιακή οργάνωση «Δημοκρατική Άμυνα», με σκοπό την ανατροπή της Χούντας με κάθε μέσο.

Σε όλη την περίοδο της δικτατορίας κατέβαλλε πολλές προσπάθειες και ανέλαβε πολλές πρωτοβουλίες για μία επιτυχημένη συνεργασία και συντονισμό της δράσης όλων των αντιστασιακών δυνάμεων Ελλήνων και ξένων για την πτώση της Χούντας, όπως ήταν το Πατριωτικό Μέτωπο της Αριστεράς.

Για τον λόγο αυτό, μάλιστα, η Χούντα τον θεωρούσε ως τον υπ' αριθμόν ένα εχθρό της και στις 26/6/1968 τον συνέλαβε και, αφού τον βασάνισε επί 3 μήνες στο κολαστήριο της οδού Μπουμπουλίνας, στη συνέχεια τον οδήγησε αρχικά στις φυλακές Αβέρωφ και κατόπιν, μετά την καταδίκη του από το Έκτακτο Στρατοδικείο σε 18,5 χρόνια φυλάκισης, στις φυλακές Κορυδαλλού, Καλαμίου Χανίων Κρήτης (Ιτζεδίν), Αλικαρνασσού Κρήτης και Κέρκυρας.

Στις φυλακές δραστηριοποιήθηκε με πολλούς τρόπους, αλλά το κυριότερο επίτευγμά του ήταν το πολιτικό μέτωπο πάλης των φυλακών, το οποίο χαρακτηρίστηκε ως το «Ε.Α.Μ. των φυλακών».

Με όλες τις παράνομες αντιχουντικές δραστηριότητές του ο Βασίλης Φίλιας έγινε πασίγνωστος σε όλη τη Δυτική Ευρώπη και αποτέλεσε έναν ζωντανό θρύλο, με αποτέλεσμα η αγωνιστική καταξίωση και η αναγνώρισή του να ξεφύγει πέρα από τα όρια των φυλακών και της Ελλάδας. Μάλιστα, δύο Πανεπιστήμια του εξωτερικού τον ανακήρυξαν καθηγητή και συνδέθηκαν μαζί του δεκάδες επιστημόνων των ΑΕΙ της Βρετανίας και της Γερμανίας.

Στις 21 Αυγούστου 1973 αποφυλακίστηκε με τη γενική αμνηστία, αλλά συνέχισε και μετέπειτα να αντιστέκεται στην προσπάθεια για πολιτικοποίηση της Χούντας με τον

Μαρκεζίνη, ενεργοποιώντας διαφόρους στρατιωτικούς εναντίον της Χούντας με δυναμικές ενέργειες.

Μετά την πτώση της δικτατορίας κατέβαλλε πολλές προσπάθειες για έναν ενιαίο τρόπο παρέμβασης του αντιστασιακού χώρου στις πολιτικές εξελίξεις, για την εδραίωση της δημοκρατίας και την εκπλήρωση όλων των βασικών αιτημάτων της Αντίστασης (ισονομία, κοινωνική δικαιοσύνη, αλλαγή π.χ. της Δ.Α., συμμετείχε και ο Β. Φίλιας, αλλά οι διάφορες μεθοδεύσεις του Α. Παπανδρέου για την προσωποποίηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. οδήγησαν στην κρίση του 1975, με αποτέλεσμα ο ίδιος και τα άλλα μέλη της Δ.Α. να διαγραφούν και να ιδρύσουν ένα νέο πολιτικό φορέα με την ονομασία Λαϊκή Αγωνιστική Ενότητα (Λ.Α.Ε.), που αργότερα μετονομάστηκε σε Σοσιαλιστική Ένωση. Η οργάνωση αυτή και ο Β. Φίλιας συνεργάστηκαν με το Κ.Κ.Ε. και, μαζί με τις δυνάμεις της Ελληνικής Αριστεράς (Ε.ΑΡ.), συγκρότησαν τον Συνασπισμό της Αριστεράς και της Προόδου που συμμετείχε στις εκλογές του Ιουνίου 1989, αλλά λόγω ιδεολογικών διαφωνιών το 1990 διαλύθηκε.

Όμως, ο Βασίλης Φίλιας, μέχρι το τέλος του βίου του, συνέχισε τις πολιτικές του δραστηριότητες και τις συνεργασίες του σε διαφορετικό επίπεδο, με πάμπολλες ομιλίες σε εκδηλώσεις, στην τηλεόραση και αλλού, όπου στηλίτευε διαρκώς την κατάπτωση και την κατάρρευση όλων των κοινωνικών και πολιτικών διαχρονικών αξιών και την ιζηματοποίηση της ελληνικής κοινωνίας. Ο λόγος του πάντα ήταν αιχμηρός και «τσεκουράτος» για κάθε έκνομη ή έκρυθμη λειτουργία του κράτους και, ιδίως, του πανεπιστημιακού χώρου και της κάθε κυβερνητικής ή άλλης παρέκκλισης.

Γι' αυτό, άλλωστε, ήταν περιζήτητος σε πολλά τηλεοπτικά «πάνελ», σε όποιους τηλεοπτικούς σταθμούς δεν είχε τεθεί σε μόνιμο αποκλεισμό, για ευνόητους πολιτικούς λόγους που ενοχλούσαν το κατεστημένο. Πάντως, είναι αξιοσημείωτο ότι μέσα από τις πολλές τηλεοπτικές του εμ-

φανίσεις σε διαφόρους τηλεοπτικούς σταθμούς και τις τηλεοπτικές εκπομπές που ο ίδιος διηύθυνε απέκτησε μεγάλη δημοφιλία και αναγνωρισιμότητα. Το γεγονός αυτό γινόταν φανερό, πολύ συχνά, σε κάθε δημόσια εμφάνισή του στην Αθήνα ή στην επαρχία, όπου γινόταν δέκτης πολλών φιλοφρονήσεων και εκδηλώσεων αγάπης και θαυμασμού από πολλούς απλούς ανθρώπους του λαού που τον συναντούσαν τυχαία και του εξέφραζαν τη βαθιά και ειλικρινή εκτίμησή τους.

Γι' αυτούς ο Βασίλης Φίλιας δεν ήταν ο καθηγητής που περιοριζόταν στην έδρα του πανεπιστημίου, αλλά ήταν ο καθηγητής που «κατέβαινε» στο λαό και μιλούσε τη γλώσσα τους. Γι' αυτό στο πρόσωπό του αναγνώριζαν όλοι τη δική τους φωνή και τον άνθρωπο που εξέφραζε βροντερά το κοινό περί δικαίου αίσθημα και τον σύγχρονο πατριωτισμό.

Παράλληλα, ήταν πάντα σταθερός σημαιοφόρος στους ωραίους αγώνες για τα εθνικά θέματα, την κοινωνική πρόοδο, την παιδεία, τον πολιτισμό, καθώς και την περιφερειακή πολιτιστική και γενικότερη ανάπτυξη. Μάλιστα, η

αγωνία του για την πορεία και το μέλλον της Ελληνικής Γλώσσας, ήταν ένα μέρος της γενικότερης αγωνίας του για την πορεία και το μέλλον της Ελλάδας και γι' αυτό ήταν εκ των συνιδρυτών και Πρόεδρος της Οργάνωσης «Ελληνική Γλωσσική Κληρονομιά», στην οποία διαδραμάτισε ενεργό και βασικό ρόλο.

Ταυτόχρονα, συνέχισε να πολεμά, σε πολιτικό επίπεδο, όλους εκείνους τους μηχανισμούς που περιθωριοποιούν και εκδιώκουν οποιαδήποτε γνήσια ελληνική πολιτιστική έκφραση και υπονομεύουν συστηματικά και μεθοδικά τα θεμέλια της ελληνικής κοινωνίας και της παράδοσης. Μάλιστα, θεωρούσε ότι ο εθνικός πολιτισμός αποτελεί πρωταρχικό όπλο προάσπισης της εθνικής μας φυσιογνωμίας. Ακόμη, πίστευε, και το διακήρυσσε παντού, ότι το υγιές κύτταρο του ελληνικού λαού συνεχίζει να λειτουργεί και οι όποιες θυσίες του όχι μόνο δεν πήγαν χαμένες, αλλά δίνουν το παράδειγμα για νέους αγώνες στις νέες γενιές που έπονται, οι οποίες θα χτίσουν τη δική τους ιστορία και θα επιβεβαιώσουν και πάλι, με βαρύ τίμημα, ότι τίποτα δεν χαρίστηκε ποτέ και πουθενά, αλλά κερδήθηκε με αγώνες και θυσίες.

Η ενασχόλησή του με τον πολιτισμό εκφράσθηκε και σε θεωρητικό-επιστημονικό επίπεδο με το πολυεπίπεδο και πολυεδρικό τρίτομο βιβλίο του «Κοινωνιολογία και Πολιτισμός», 1500 σελίδων, στο οποίο, όπως αναφέρει και ο καθηγητής Κοινωνικής Λαογραφίας Μιχάλης Μερακλής, «διερευνά και εξετάζει, με μοναδικό και πρωτότυπο τρόπο, το εξαιρετικά σύνθετο και πολύπλοκο φαινόμενο του πολιτισμού, που περιπλέκεται ακόμα περισσότερο, καθώς αντιμετωπίζεται από πολλές επιστήμες που ενδιαφέρονται ζωτικά για τον πολιτισμό, σε όλο το φάσμα του ιστορικού χρόνου.

Για το λόγο αυτό το βιβλίο αποτελεί μια σπουδαία συμβολή στην επιστήμη για την κοινωνιολογική διάσταση του πολιτισμού στις κύριες εκφάνσεις του».

Ακόμη, ασχολήθηκε θεωρητικά και με τις διαφορές πολιτιστικές εκφάνσεις ως κοινωνικό φαινόμενο σε πλήθος διαλέξεων και ανακοινώσεων που πραγματοποίησε σε συνέδρια, ημερίδες και συμπόσια σε όλη την Ελλάδα, συνεργαζόμενος με έναν μεγάλο αριθμό Πολιτιστικών Συλλόγων και Φορέων της Τοπικής και Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Είχα την ευκαιρία, τη χαρά και την ύψιστη τιμή να συνεργασθώ, επί 32 συνεχή χρόνια, με τον καθηγητή Βασίλη Φίλια σε πολλά επίπεδα, όπως σε επιστημονικό, πολιτιστικό

και σε προσωπικό επίπεδο και γι' αυτό θεωρώ τον εαυτό μου ιδιαίτερα τυχερό που με τίμησε με την συνεργασία του και την φιλία του.

Η συνεργασία μας άρχισε σε επιστημονικό πεδίο, στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, όταν ακόμη ήταν επιβλέπων καθηγητής στη διδακτορική μου διατριβή για τη διερεύνηση της κοινωνικής λειτουργίας των παραδοσιακών χορών, η οποία πραγματοποιήθηκε υπό την αυστηρή καθοδήγησή του και στην οποία συνέβαλε «τα μέγιστα» με την τεράστια επιστημονική του γνώση και σοφία. Από αυτή τη συνεργασία έμαθα πάρα πολλά επιστημονικά μεθοδολογικά στοιχεία και πάντα θα του είμαι ευγνώμων.

Όμως, η συνεργασία μας συνεχίστηκε και σε πολιτιστικό επίπεδο, με τη συμμετοχή του σε ένα πλήθος μεγάλων και μικρών εκδηλώσεων, στις οποίες είχα την ευθύνη της διοργάνωσής τους και στις οποίες με τις ομιλίες του εκλαΐκευε τις πολιτιστικές και τις άλλες εκφάνσεις του ελληνικού Πολιτισμού.

Γενικότερα, ο Βασίλης Φίλιας υπήρξε μόνιμος επιστημονικός σύμβουλος του Κέντρου Ελληνικού Χορού και Λαϊκού Πολιτισμού (Κ.Ε.ΧΟ.Λ.Π.) και του περιοδικού του «ΧΟΡΟΣΤΑΣΙ, για τον Πολιτισμό και την Παράδοση», από το 1995 μέχρι το 2013, και συνέβαλλε σημαντικά σε όλη την πολιτιστική του δράση και την εκδοτική του πορεία. Επίσης, υπήρξε θερμός υποστηρικτής του Αγροτικού-Εθνογραφικού Μουσείου Αραδοσιβίων Ελασσόνας, ενισχύοντας τις εκδηλώσεις του με τη συνεχή παρουσία και τη συμμετοχή του, περισσότερο από δέκα χρόνια.

Με όλες αυτές τις μακρόχρονες συνεργασίες με τον Βασίλη Φίλια αναπτύχθηκε μια ισχυρή αδελφική φιλία, η οποία κράτησε μέχρι την τελευταία του πνοή και θα παραμείνει για πάντα ανεξίτηλη στη μνήμη μου.

Η απώλεια του Βασίλη Φίλια είναι τεράστια όχι μόνο για μένα και για τους φίλους του και τους δικούς του ανθρώπους αλλά για ολόκληρη την Ελλάδα και για την Επιστήμη.

**Κώστας Γ. Σαχινίδης,
δρ Κοινωνιολογίας**

Σημείωση: Περισσότερες πληροφορίες για το βιογραφικό του Β. Φίλια υπάρχουν στο 15σέλιδο αφιέρωμα του περιοδικού «ΧΟΡΟΣΤΑΣΙ, για τον Πολιτισμό και την Παράδοση», τεύχος 17 (Οκτώβριος-Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2006), στην ιστοσελίδα www.sachinides.com/xorostasi.

Ελλάδα

Ελλάδα, θεά της Μεσογείου
με τα κυματιστά μαλλιά σου
τα καταγάλανα όλο νάζι μάτια σου
και την ολοστόλιστη καθάρια φορεσιά σου!

ΕΣΥ! Με τις δόξες σου τις ξακουστές,
Π ο λ υ σ τ ε φ α ν ω μ έ ν η ! ! !
ΕΣΥ! Που γύρω ευωδιές σκορπίζεις...
Κάθε πέτρα σου φλουρί
Κάθε βράχος σου αστραπή στις καρδιές μας.

Τα ματωμένα χρώματα που πάνω τους πατάμε

πόσες νίκες εμείς τα παιδιά σου
μετράμε!
Μαγευτικά τοπία γύρω μας ατενίζουν
σοφία και απλότητα συνάμα μας
χαρίζουν.

Ελλάδα, φως των ψυχών μας, οδηγήτρια
αγαλλίαση σκορπά η ομορφιά σου
δύναμη και θάρρος χαρίζεις στα παιδιά σου.
ΕΣΥ Ελλάδα, φως της Μεσογείου.

Ελένη Μπλιούμη

Από την ψυχολογία του παιδιού. Τα χαρακτηριστικά της παιδικής ηλικίας

Το περιοδικό «Εν Ολύμπω», σε προσεχείς εκδόσεις θα συμπεριλάβει και ορισμένα θέματα που αναφέρονται στην ψυχολογία του παιδιού. Στον περιορισμένο χώρο του θα προσπαθήσω να αναφέρω και να περιγράψω από τον πλούσιο ψυχισμό του ανθρώπου, τα ψυχολογικά χαρακτηριστικά της παιδικής ηλικίας, δηλαδή όλες εκείνες τις ψυχικές δυνάμεις που εμφανίζονται και αναπτύσσονται από τη γέννησή του μέχρι την εφηβεία.

Του Σπύρου
Μπούμπα
εκπαιδευτικού
συγγραφέα

Η τρυφερή αυτή ηλικία, η παιδική, είναι ο πιο σπουδαίος σταθμός του ανθρώπου γιατί κατά αυτήν μπαίνουν τα θεμέλια της ζωής του. Η παιδεία, χαρακτηριστικό γνώρισμα μόνο του ανθρώπου, από τα πανάρχαια χρόνια έπαιξε σπουδαιότατο ρόλο σ' αυτόν και μάλιστα από την πολύ μικρή ηλικία του είναι σε θέση να τον πλάσει, να τον διαμορφώσει και να του θέσει τις βάσεις ένταξής του στην ανθρώπινη κοινωνία.

Γι' αυτό όλοι οι λαοί προσπαθούν από την μικρή ηλικία να μεταδώσουν στις τρυφερές ψυχές των παιδιών ό,τι καλύτερο, ωφελιμότερο και ανθρώπινο μαζί με γνώσεις που συσσωρεύσε το ανθρώπινο γένος στη μακρά πορεία της ζωής του.

Έτσι η οικογένεια και η Πολιτεία, που κύρια μέριμνα τους είναι η εκπαίδευση των τρυφερών βλαστών, ξεκινούν από την παιδική ηλικία και δια των παιδαγωγών και σχολείων θέτουν τα θεμέλια της ζωής τους δημιουργώντας παράλληλα υποδομή για μια κοινωνία ή πολιτεία που θα μπορέσει να σταθεί για πολλά χρόνια ακμαία, πολιτισμένη, προοδευτική και υγιής μέσα στον αφόρητο συναγωνισμό και τη ραγδαία τεχνική εξέλιξη.

Η οικογένεια, οι γονείς, που τόσο σπουδαίο ρόλο παίζει στην όλη ψυχική εξέλιξη των παιδιών, καλό θα ήταν να μην ενδιαφέρονται μόνο για την σωματική τους ανάπτυξη αλλά να γνωρίσουν περισσότερο το παιδί τους από την βρεφική ηλικία και συγκεκριμένα να γίνουν γνώστες των ψυχολογικών γνωρισμάτων αυτών, ώστε να είναι σε θέση να ενεργούν ή να αντιδρούν καταλλήλως σε κάθε εμφάνιση (φάση) των ψυχολογικών σταδίων που συνοδεύουν το νέο άνθρωπο από τη γέννησή του μέχρι την εφηβεία.

Αυτά τα στάδια της ψυχικής ζωής του παιδιού θα προσπαθήσουμε να εξετάσουμε με τις σχετικές δημοσιεύσεις, με την ελπίδα ότι η γνώση τους θα βοηθήσει τους νέους γονείς που όλες τους οι ελπίδες και τα όνειρα έχουν επενδύσει πάνω στη σωστή ανατροφή των βλαστών τους.

Όπως ο γιατρός, για να επέμβει στον ασθενή, θα πρέπει πρώτα να ακούσει το ιστορικό του, να τον ακροασθεί, να τον ψαύσει, να δει τ' αποτελέσματα των διαφόρων εξετάσεων και μετά ν' αποφανθεί περί της ασθένειας και να χορηγήσει τα σχετικά με την θεραπεία της νόσου φάρμακα, έτσι και οι γονείς πρέπει να γνωρίσουν πολύ καλά τον ψυχικό κόσμο του παιδιού τους κατά τα διάφορα στάδια της εξέλιξής του και μαζί με τον δάσκαλο – παιδαγωγό, να συμβάλλουν απρόσκοπτα στην πνευματική εξέλιξη του τέκνου τους. Υπ' όψιν ότι ο δάσκαλος-παιδαγωγός γνωρίζει πολύ καλά την όλη ψυχική εξέλιξη, κατά στάδια, του παιδιού γιατί αυτήν την επιστήμη σπούδασε. Επομένως ενεργεί κατάλληλα. Πολλοί όμως γονείς, που είναι επηρεασμένοι από την

υπερβολική αγάπη ή φορτωμένοι με τις ενασχολήσεις της ζωής προς επιβίωση, ή ακόμη μη γνωρίζοντας τις αντιλήψεις-πορίσματα-της παιδαγωγικής και ψυχολογίας προβαίνουν πολλές φορές σε εσφαλμένες εκτιμήσεις γύρω από την όλη ψυχική δομή του βλαστού τους αντί να συμβάλλουν με την συνεργασία τους, στην όλη προσπάθεια του παιδαγωγού – δασκάλου, ενεργούν πολλές φορές ενάντια ή ανασταλτικά.

Σήμερα που όλα τα μέσα (τύπος – περιοδικά – ραδιόφωνο – τηλεόραση – ιντερνέτ), σερβίζουν στον άνθρωπο πληθώρα γνώσεων και πληροφοριών ασκώντας φοβερές επιδράσεις στον ψυχικό κόσμο του παιδιού, γιατί τα «απαλά

μυαλά των μικρών», εύκολα το αφομοιώνουν, τα αντιγράφουν και τα ζουν, δεν δικαιολογούνται οι γονείς να μην γνωρίζουν, από ποια ψυχολογικά στάδια – χαρακτηριστικά – θα περάσουν ή περνούν στα παιδιά τους και επομένως να αντιδράσουν κατά τον επιβεβλημένο τρόπο. Τα θέματα που θα εκτεθούν σε συνέχειες, επιθυμία μας να βοηθήσουν, έστω και σε μικρό αριθμό γονέων, να γνωρίσουν τα στάδια της ψυχικής εξέλιξης του παιδιού τους, ώστε αφενός μεν να αναμένουν τις διάφορες αντιδράσεις αυτών ως φυσιολογικές, αφετέρου δε να ενεργούν ορθώς και να προσπαθούν να βοηθήσουν τον νέο άνθρωπο να ξεπεράσει τις δυσκολίες και να γίνει ακόμη πιο ομαλή η ένταξή του στο κοινωνικό σύνολο.

Με απλά λόγια θα εκτεθούν όλα όσα αφορούν το μικρό παιδί στα στάδια εξέλιξής του, ενώ παράλληλα θα παρατίθενται πορίσματα που προέρχονται από μακροχρόνιο πειραματισμό, ικανά να συμβάλλουν στην ουσιαστική βοήθεια των γονιών προς ψυχοσωματική ολοκλήρωση του παιδιού τους.

Τα θέματα αυτά είναι :

1. Τα ψυχολογικά χαρακτηριστικά της παιδικής ηλικίας
2. Οι ψυχικές διαταραχές του παιδιού.

Τα ψυχολογικά χαρακτηριστικά της παιδικής Ηλικίας

Κάθε άνθρωπος ερχόμενος στον κόσμο, έμφυτα φέρει τρία βασικά αναγνώσματα: α) του είδους άνθρωπος, β) του φύλου του και γ) τα στοιχεία τα κληροδοτούμενα από τους παράγοντες.

Τα χαρακτηριστικά του είδους άνθρωπος περιλαμβάνουν:

1. Το σωματικό έμφυτο που είναι όλος ο οργανισμός με τα μέλη του και τις λειτουργίες του.

2. Το ψυχικό έμφυτο, που είναι οι τάσεις του ενιαίου σωματικού οργανισμού, που από τη στιγμή που θα γεννηθεί το νέο άτομο εμφανίζει την ικανότητα της προώθησης της ψυχής για ενέργεια που αναβλύζει από κάποιο εσωτερικό βάθος. Είναι κατά τις σημερινές αντιλήψεις ο «υπάρχων ψυχισμός» σε κάθε άτομο που περιλαμβάνει όλα τα έμφυτα δυναμικά στοιχεία.

3. Το πνευματικό έμφυτο, που είναι οι πνευματικές ορμές όπως: η ορμή προς δράση, δημιουργία, ανακοίνωση, έκφραση σκέψεων και συναισθημάτων, η ορμή προς γνώση, η καλλιτεχνική ορμή κ.λπ.

Τα γνωρίσματα του φύλου (αρσενικού ή θηλυκού), συνίστανται εκτός της διαφορετικής κατασκευής του γεννητικού συστήματος και των σχετικών δευτερογενών

(Συνέχεια στη σελίδα 7)

Η κοινωνική στάση και η διάθεση των δημοτών ως προς την αποδοχή νέων προσώπων και νέων πολιτικών πρακτικών στην τοπική αυτοδιοίκηση

Μια σύντομη κοινωνιολογική προσέγγιση

Αρχικά, πρέπει να αναφέρουμε ότι η εξέταση και ανάλυση του θέματος αυτού χρειάζεται την πραγματοποίηση επιτόπιας έρευνας («γκάλοπ») και βιβλιογραφικής υποστήριξης, αλλά εδώ θα περιοριστούμε σε έναν σύντομο σχολιασμό των σχετικών κοινωνικών στάσεων που παρουσιάζονται μέσα από τις συζητήσεις και τα σχόλια των απλών ανθρώπων (δημοτών) του κοινωνικού μας περιβάλλοντος.

Του Κώστα
Γ. Σαχινίδη,
δρα Κοινωνιολογίας &
Πολιτικού Επιστήμονα

Γενικότερα, σύμφωνα με τις επιστημονικές κοινωνικές έρευνες, οι άνθρωποι, στις πιο πολλές περιπτώσεις, είναι αρνητικοί σε κάθε είδους καινοτομίες που μπορούν να αλλάξουν τα κοινωνικά δεδομένα στον καθημερινό τρόπο ζωής. Η αρνητική τους στάση οφείλεται στην αμφισβήτηση και την έκφραση διαφόρων αμφιβολιών που υπάρχουν σχετικά με την πιθανή αποτελεσματικότητα των νέων πολιτικών και κοινωνικών εφαρμογών, πέρα από τα υπάρχοντα στερεότυπα και κοινωνικά δεδομένα.

Επίσης, στην τοπική πολιτική σκηνή υπάρχει μια διστακτικότητα για την αποδοχή νέων δεδομένων, η οποία οφείλεται στην μακρόχρονη ομοιόμορφη άσκηση της πολιτικής των δήμων με ένα κλασικό μοντέλο διαχείρισης της εξουσίας και με όλα τα αρνητικά της σημεία, χωρίς χρήσιμες καινοτομίες, που, όμως, προκάλεσε την κοινωνική απόρριψη του μοντέλου αυτού.

Συνεπώς, αυτοί είναι οι βασικοί λόγοι που δημιουργούν μια, πιθανά, αρνητική αντιμετώπιση σε κάθε νέο πρόσωπο που εμφανίζεται στην πολιτική σκηνή του τόπου.

Άλλωστε και η γενικότερη πολιτική κατάσταση που επικρατεί στην τοπική αυτοδιοίκηση επί χρόνια οδήγησε, δικαιολογημένα, στην πολιτική απογοήτευση από τις προηγούμενες δημοτικές αρχές και την καθήλωση της πολιτικής και δημοτικής εξουσίας στην απλή διοικητική διαχείριση, με πάμπολλες ανεκτέλεστες υποσχέσεις, με διάφορες κοινωνικές και άλλες αδικίες και με την εν γένει

στασιμότητα σε νέα κοινωνικά και άλλα έργα. Δυστυχώς τις απογοητεύσεις αυτές τις προκάλεσαν οι προηγούμενες δημοτικές αρχές, με τον τρόπο που διοίκησαν τον Δήμο, με αποτέλεσμα πολλοί δημότες να καταλήγουν σε γενικεύσεις του τύπου ότι “όλοι είναι ίδιοι”, “όλοι κοιτάνε να τρώνε”, “όλοι φροντίζουν μόνο τους δικούς τους” και πολλά άλλα.

Όλοι αυτοί οι γενικοί αφορισμοί δημιουργούν μια ιδιαίτερη δυσπιστία έναντι σε κάθε νέο πρόσωπο που εμφανίζεται και που θέλει να διαφοροποιηθεί από τους προηγούμενους δημοτικούς άρχοντες.

Όμως το βέβαιο είναι ότι, σίγουρα, δεν είναι όλοι ίδιοι και δεν “βράζουν” όλοι στο ίδιο πολιτικό και κοινωνικό “καζάνι”, επειδή δεν έχουν όλοι το ίδιο πολιτικό, κοινωνικό και μορφωτικό επίπεδο και υπόβαθρο. Αρκεί να αξιολογήσει κανείς, και οφείλει να το κάνει αυτό, με κοινωνικά κριτήρια, την προσωπικότητα, το ήθος, την κοινωνική στάση και κυρίως την προηγούμενη κοινωνική προσφορά του κάθε ένα υποψήφιου, χωρίς κομματικά κριτήρια.

Άλλωστε η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν είναι η Βουλή των Ελλήνων, αλλά σύμφωνα και με το Σύνταγμα είναι ανεξάρτητη και αυτό-διοίκητη και αποτελεί έναν από τους θεμέλιους λίθους της δημοκρατίας.

Τον όρο αυτόν του Συντάγματος της Ελλάδας οφείλουν όλοι οι δημότες να τον εφαρμόζουν κατά την εκλογή των δημοτικών αρχών, θέτοντας πάντα ως πρωταρχικό κριτήριο το συμφέρον του Δήμου και όχι το συμφέρον του κάθε κόμματος, το οποίο, σχεδόν πάντα, δεν συμπίπτει με τα συμφέροντα των περισσοτέρων δημοτών.

Μόνον τότε θα αναδειχθούν νέα πρόσωπα που μπορούν να δώσουν μια ώθηση και μια νέα δυναμική στην υλοποίηση προγραμμάτων που θα εφαρμόζουν τις αναγκαίες για την εποχή μας καινοτομίες κατά την άσκηση της δημοτικής πολιτικής, οι οποίες είναι χρήσιμες για το Δήμο και για όλους τους δημότες.

(Συνέχεια από την προηγούμενη σελίδα)

γνωρισμάτων και εις το γεγονός ότι τα κύτταρα του σώματος του άνδρα διαφέρουν από τα κύτταρα της γυναίκας εις τα χρωματοσώματα, των ανδρών έχουν ένα λιγότερο από της γυναίκας). Τα γνωρίσματα τέλος που κληροδοτούνται από τους προγόνους, είναι σωματικά συνήθως και ψυχικά.

Παράλληλα προς τα έμφυτα στοιχεία που αναφέραμε η όλη εξέλιξη του νέου ανθρώπου προσδιορίζεται και από επιδράσεις επίκτητων παραγόντων όπως είναι:

Το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον και τα διάφορα συμβάντα ή γεγονότα ή τύχες κατά την πορεία της ανάπτυξής του. Ο νέος άνθρωπος που έρχεται στον κόσμο είναι τελείως ανίκανος να διατηρηθεί στη ζωή, γιατί το σώμα του

είναι ακόμη αδιάπλαστο, οι δε ψυχικές του δυνάμεις «υπνώπτουν». Έρχεται στον κόσμο, όπως λέγει και ο Εξαρχόπουλος, «ατελέστερο από όλα τα λοιπά ενόργανα όντα», όσον αφορά από άποψη προετοιμασίας για τον αγώνα ζωής.

Αν λοιπόν το αδύναμο και ανίκανο αυτό πλάσμα στο οποίο μόνο η Όσφρηση, η Αφή και η Γεύση λειτουργούν και οι αντανakλαστικές λειτουργίες βρίσκονται ανεπτυγμένες, συγκριθεί με τον πίθηκο για ένα χρονικό διάστημα θα υστερεί εκείνου τόσο στη σωματική δύναμη όσο και στις κινήσεις και τις άλλες εκδηλώσεις, όπως παρατήρησαν πολλοί που ασχολήθηκαν με τους πειραματισμούς.

Η συνέχεια στο επόμενο τεύχος

Ο Έρωτας στον Ερωτόκριτο

Ο Ερωτόκριτος είναι ομολογουμένως ένα από τα αριστουργήματα της κρητικής λογοτεχνίας στη Βενετοκρατούμενη Κρήτη του 1600, «*προϊόν μιας ανεπτυγμένης αστικής κοινωνίας, ανάλογης με τις κοινωνίες της δυτικής Ευρώπης στην ίδια την εποχή, και βαθύτατα διαποτισμένης από τα πνευματικά ρεύματα της ιταλικής Αναγέννησης*»¹.

της **Ευαγγελίας
Ράπτου-Στεργιούλα**
Δρ. Κοινωνικής
Λαογραφίας

Ο λυρισμός του δημιουργού Βιτσέντζου Κορνάρου, «η ποιητική αισθαντικότητα»² γίνεται μέσο έκφρασης και περιγραφής του Έρωτα, του κυρίαρχου θεματικού μοτίβου που διαπερνά όλο το έργο. Στους 10.010³ ιαμβικούς δεκαπεντασύλλαβους ομοιοκατάληκτους στίχους στην Κρητική διάλεκτο ποιητής διηγείται την ερωτική ιστορία του Ερωτόκριτου και της Αρετούσας, τις δυσκολίες και τα βάσανά τους ως το τελικό αίσιο τέλος. Όπως αποφαίνεται ο Στ. Αλεξίου,⁴ ο απαρτισμός «ενός ιδανικού ποιητικού κόσμου, συστηματικά υπερχρονικού» ήταν σκοπός του ποιητή και έκφανση αυτού του κόσμου η βίωση ενός ιδανικού έρωτα, κρίνοντας τουλάχιστον από την διαγραφείσα προσωπικότητα των δύο πρωταγωνιστών και την έκβασή του. Εξάλλου, αυτό το γνώρισμα κατέστησε το έργο και τον δημιουργό του αγαπητό στον λαό, αφού διαβαζόταν «απλήστως» τόσο από τους Αθηναίους στα τέλη του 19ου αιώνα, όσο και από τους Σμυρναίους στις αρχές του 20ού⁵. Ο έρωτας στη λογοτεχνία γενικά έχει τη δική του ρητορική και τους δικούς του κώδικες, έχει δηλαδή τους δικούς τους τρόπους με τους οποίους εκφράζονται, εκδηλώνονται, μεταφέρονται ως ερωτικά μηνύματα και σηματοδοτούνται οι σχέσεις των ερωτικών υποκειμένων, αποκαλύπτοντας συγχρόνως και τις σχέσεις αυτών των μορφών με τους θεσμούς των κοινωνιών στις οποίες εμφανίστηκαν τα εκάστοτε λογοτεχνικά κείμενα.

Στον Ερωτόκριτο κρίνεται απαραίτητο να τονιστεί η εξής διαπίστωση: οι μορφές με τις οποίες παρουσιάζεται ο έρωτας είναι τόσο πολλές, που η παράθεσή τους θα ξεπερνούσε κατά πολύ τα περιθώρια μιας τέτοιας εργασίας ή, καλύτερα, θα υπήρχε ανάγκη μιας μονογραφίας με αυτό το θέμα. Για τον λόγο αυτόν η παρούσα εργασία θα εστιάσει σε μια γενική περιγραφή, επιχειρώντας μια υποτυπώδη κατηγοριοποίηση των μορφών που παίρνει ο έρωτας, μια στοιχειώδη ακτινογράφησή του.

Κι ενώ ο έρωτας είναι το κυρίαρχο θεματικό μοτίβο, στους 10012 στίχους η λέξη «έρωτας» απαντάται⁶ 52 φορές και η λέξη «αγάπη», τόσο ως ουσιαστικό όσο και ως ρήμα, απαντάται μόλις 76 φορές. Η λέξη «πόθος» εμφανίζεται 114 φορές και η λέξη θάνατος, είτε ως ουσιαστικό είτε ως ρήμα 122.

Σκοπός του ποιητή είναι η εξύμνηση του άδολου έρωτα που γεννιέται ανάμεσα σε δύο νέους, τον Ερωτόκριτο 18 χρόνων και την Αρετούσα 13-14 χρόνων, αλλά και της ανδρείας και της αρετής που τον τροφοδοτούν και συμβάλλουν στην εξελικτική του πορεία⁷. Ο έρωτας απεικονίζεται με πρωτότυπη θέρμη, εξαιρετική απλότητα, συνδυάζοντας με τρόπο θαυμάσιο την υπερβολή και

ειλικρίνεια στην έκφραση των βιωμένων αισθημάτων.⁸ Η φραστική δύναμη του ποιητή διαγράφει έξοχα τόσο τον ερωτικό πόθο των δύο ερωτευμένων, όσο και τον χαρακτήρα αυτών, το ηθικό ποιόν των οποίων δεν προσβάλλεται σε καμιά περίπτωση.

Στο σημείο αυτό η προσέγγιση του ερωτικού μοτίβου θα γίνει κατά αναλογία με την προσέγγιση του έρωτα στο δημοτικό τραγούδι από τον Ε. Καψωμένο. Σε σχετικό άρθρο του⁹ ο Ε. Καψωμένος έκανε λόγο για δύο μορφές του έρωτα: ο έρωτας ως φυσική αξία και ο έρωτας ως διονυσιακή ροπή και δύναμη κοσμογονική. Ωστόσο, δεν είναι εφικτή μια καθολική προσέγγιση του έργου από το πρίσμα αυτών των δύο αξόνων, γι' αυτό η σχετική αναφορά θα περιοριστεί σε μια ενδεικτική – υπαινικτική παρουσίαση.

Α. Ο έρωτας ως φυσική αξία

Η αντίληψη του έρωτα ως φυσικής αξίας μπορεί να ιδωθεί από τη «συμμετοχή» της φύσης στην περιγραφή ανάπτυξης του ερωτικού συναισθήματος των δύο πρωταγωνιστών. Ο ήλιος, το νερό, ο αέρας και η γενικότερα φύση συμμετέχει στην έκφραση του ερωτικού πάθους και την περιγραφή του από τον δημιουργό Κορνάρο:

*Εκείνη ουδέ πλουσότηταγυρεύγει, μηδέ χάρες,
μα όλες τσηφαίνονται χιονιές, κι ανεμικές, κι αντάρες.*

B 450

*Κι ακόμη δεν επρόβαλεν ο Ήλιος που τη βράζει,
κ' εκείνος, που για λόγου του παντοτινά λογιάζει.*

.....

*και λαμπυρός παρά ποτέ ο Ήλιος φανερώσει, E 1241
ξαπλώσει τες ακτίνες του, λάμψη και βράση δώσει-
έτσ' ήτο και στην Αρετή. Τό εβγήκεν απ' τα Πάθη,
η καταχνιά του Παλατιού εσκόρπισε κ' εχάθη.*

....

*Εύκολα και τα κάρβουνα κ' η σπίθα αναλαμπάνει
τ' άχερα, τα λινόξυλα, πούρι και να τα φτάνη.*

A 282

.....

*Καρβουνιστιά έχω στην καρδιάν, νερό θέ' να τη σβήσω,
και το νερό στα χείλη του βρίσκω, όντε του μιλήσω.*

Γ 522

.....

*Ωσά λαήνι οπού γενεί πολλά πλατύ στον πάτο,
κ' εις το λαιμόν πολλά στενό, κ' είναι νερό γεμάτο,*

Γ 592

*κι όποιος θελήσει και βαλθεί όξω νερό να χύσει,
και το λαήνι με τη βιάν προς χάμαι να γυρίσει,
μέσα κρατίζει το νερό, κι απόξω δεν το βγάνει,
κι όσον το γέρνει, τόσον πλιά μόνον τον κόπον χάνει-
εδέτσι εμοιάσασι κι αυτοί, κ' ήτον γεμάτοι Πάθη*

.....

Κ' έχει νερά φαρμακερά, κύματα του Θανάτου,

Δ 635

*βράζου', όχι να δροσίζουσι, σήμεραν τα νερά του.
Κ' η λάμψη εκείνη οπού 'φεγγεν, εδά με σκοτεινιάζει,*

κι ο αέρας που μ' εδρόσιζεν, εδά κεντά και βράζει.

.....

Πάν' τα μαντάτα εδώ κ' εκεί, κι ανεβοκατεβαίνα',
πως ήρθεν ο Ρωτόκριτος, οπού 'τον εις τα ξένα.

A 1782

Και φέρνει ο αέρας τη λαλιάν τούτη στην Αρετούσα·
χαρά μεγάλην ήδειξε, τ' αφτιά τση όντε τ' ακούσα·
κι αέρας μες στα σωθικά και δροσεράδα εμπήκε,
κουρφέ-κουρφέ χαιράμενη περίσσα την αφήκε·

.....

"Η Φύση τσ' αναστεναμούς ήκαμε, όντε κινούσι,
πάντα τα φύλλα τση καρδιάς, ομπρός να τους
γρικούσι.

Κι ως έβγουν από την καρδιάν, και μες στο στόμα μπούσι,

Γ 327

με τον αέρα βγαίνουνσι κι αέρα πά' να βρούσι.

.....

ΤσηΧώρας σπίτια και στενά σου φαίνεται[ο] εγελούσαν,

A 55

κ' οι γειτονιές εχαίρουνταν κ' οι τόποι αναγαλλιούσαν.
'Ηρχισε και μεγάλωνε το δροσερό κλωνάρι,
και πλήθαινε στην ομορφιά, στη γνώση, και στη χάρη.

....

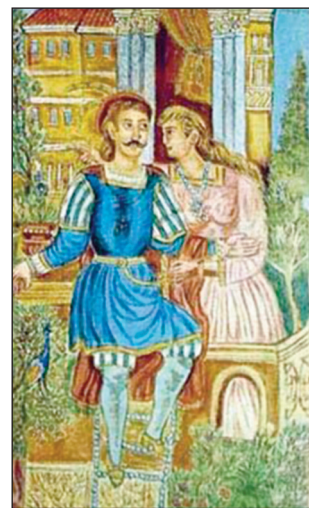
"Εκείνη οπού μ' ελάβωσε, κι οπού πολλά με κρίνει,
η ομορφιά κ' η λάμπιστση του Ηλιούτσ' ακτίνες σβήνει".

B 180

Οι παραπάνω στίχοι λειτουργούν και σε συμβολικό επίπεδο, προσφέροντας ισχυρά ερείσματα στην απεικόνιση του ιδανικού έρωτα με την καθολική συμμετοχή της φύσης – των φυσικών στοιχείων. Τόσο η ευδαιμονία κι η χαρά, όσο και η δυστυχία ως απόρροια του ερωτικού πάθους δηλώνεται με μεταφορές -κύριο εκφραστικό μέσο- και προσωποποιήσεις δανεισμένες από τον φυσικό κόσμο:

Σαν ήλιος ο έρωτας βράζει την ερωτευμένη ψυχή, σαν ήλιος σκορπά η ομορφιά της κόρης, που λαμπρύνεται από τη χαρά της σωτηρίας του αγαπημένου (B 449-452, E 1241-1244). Με άχυρο μοιάζει η ερωτοχτυπημένη καρδιά, που μόλις πάρει φωτιά και ανάψει γρήγορα η σπίθα ξεφαντώνει. Έτσι η δύναμη του έρωτα ορθώνεται, ξεφαντώνει και θριαμβεύει απρόβλεπτα (A 282). Και το νερό που τη φωτιά θα σβήσειδεν είναι άλλο παρά η παρουσία του αγαπημένου

προσώπου (Γ 522). Και στη συνέχεια με νερό που ξεχειλίζει μοιάζει ο έρωτας και το ερωτικό πάθος όταν οι ερωτευμένοι ανταμώνουν (Γ 591-596). Με αέρα δροσερό μοιάζει ο έρωτας, μεταφορά που έρχεται σε οξύμωρη αντίθεση με την προαναφερθείσα μεταφορική αναφορά στον έρωτα με φωτιά που καίει (Δ 635-638, A 1781-1786). Και είναι αυτό το αεράκι που βγαίνει που κάνουν να τρέμουν τα φύλλα της καρδιάς (Γ 325-328). Τέλος, η φύση επιστρατεύεται για να περιγράψει το μέστωμα της κόρης και την ομορφιά της (A 55-58), η λάμψη της οποίας ξεπερνά ακόμα και τη φυσική λάμψη του ήλιου (B 179-180). Η ομορφιά της κόρης αναδεικνύεται ως αξία φυσική, αξία ακατάλυτη και συγκρίσιμη μόνο με τα ζωτικά στοιχεία του πλανήτη. Μάλιστα, η σύγκριση την καθιστά ανώτερη και από το «σημείο» αναφοράς, τον Ήλιο.

Ο έρωτας εμφανίζεται ως δύναμη συνεκτική και γενεσιουργός:

Ποιός εις τον Κόσμο εφάνηκε, κι Αγάπη δεν κατέχει;
Ποιός δεν την εδικίμασε; ποιός δεν την-ε ξετρέχει;
Ό[χι] οι ανθρώποι μοναχάς, που'χου' θωριάν, και γνώση,
τρέχουν εις τούτο το δεντρό τσ' Αγάπης, για να τρώσι.

Γ 1272

Πέτρες, δεντρά, και σίδερα, και ζα στην Οικουμένη,
όλα γνωρίζουν, και γρικούν τον Πόθον πως τα γιαίνει.
Κ' ένα με τ' άλλο τη Φιλιάν κι Αγάπη λογαριάζει,
κι όλα αγαπούν, και πεθυμούν το πράμα, οπού ταιριάζει.
Μα όλα για μένα εσφάλασι, και πάσιν άνω-κάτω,

Γ 1277

για με ξαναγεννήθηκεν η Φύση των πραγμάτω'.

Επομένως, ο έρωτας προβάλλεται ως φυσική αξία, καθώς ο ποιητής του Ερωτόκριτου αξιοποιεί όλες τις φυσικές μορφές, με τις οποίες συμπλέκεται ο έρωτας και το ερωτικό πάθος.

Η συνέχεια στο επόμενο τεύχος

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Αλεξίου, Στ., (1995). Η Κρητική Λογοτεχνία και η Εποχή της. Μελέτη φιλολογική και ιστορική. Αθήνα. Στιγμή. (σελ. 9).

2. Καψωμένος, Ε.Γ., (1999). Ο Έρωτας στη Νεοελληνική Λογοτεχνία. Από τον Σικελιανό στον Ελύτη. Επιστημονικό συμπόσιο «περί έρωτος», Καπέσοβο 1999. Ιδρυματικό Αποθετήριο Ολυμπιάς. Σελ. 111-127.

<http://olympias.lib.uoi.gr/jsui/handle/123456789/6340&http://olympias.lib.uoi.gr/jsui/bitstream/123456789/6340/1/1.1.%20>

3. Το Α μέρος αποτελείται από 2216 στίχους, το Β μέρος 2464, το Γ μέρος 1760, το Δ μέρος 2022 και το Ε μέρος 1548 στίχους, σύμφωνα με την έκδοση την οποία επιμελήθηκε ο Στυλιανός Αλεξίου (1988).

4. Αλεξίου, Στ. (Επιμέλεια), (1988). Βισσέντζος Κορνάρος Ερωτόκριτος. Νέα Ελληνική Βιβλιοθήκη. Αθήνα. Ερμής. (σελ. κβ').

5. Αλεξίου, 1988, όπ. σελ. λστ'.

6. Η αναζήτηση της συχνότητας παρουσίας των λέξε-

ων έγινε με τη βοήθεια της λειτουργίας του εργαλείου «Εύρεση» στο Microsoft Word 2010. Αυτή η επιλογή είχε συνέπεια να χρησιμοποιηθεί ένα κείμενο σε ηλεκτρονική μορφή. Έτσι για τον σκοπό αυτόν χρησιμοποιήθηκε η ηλεκτρονική έκδοση του Σπουδαστηρίου Νέου Ελληνισμού, Νέα Ελληνική Λογοτεχνία και Πολιτισμός στον διαδικτυακό τόπο

http://www.snhell.gr/anthology/content.asp?id=149&author_id=20 και του κειμένου των εκδόσεων Δορικός, στον διαδικτυακό τόπο <http://erotokritos.users.uth.gr/erotokritos.htm>. Ωστόσο, ακολούθησε έλεγχος ώστε το κείμενο να συμπίπτει με την έκδοση του Στ Αλεξίου (1988), με αποτέλεσμα η αναφορά σε στίχους να ταυτίζεται με την αρίθμηση των στίχων της έκδοσης του Στ Αλεξίου 1988.

7. Γιάνναρης, Α.Ν., (1889). Περί Ερωτόκριτου και του Ποιητού αυτού. Κριτική και Γλωσσική Διατριβή επί Υφηγεσίαι. Αθήναι. Ανέστη Κωνσταντινίδου. (σελ. 33).

8. Γιάνναρης, 1889, όπ. σελ. 48.

9. Καψωμένος, 2009, όπ.

Το κουκλοθέατρο ως μορφή δραματικής τέχνης

Της **Νιζάμη Αικατερίνης**, νηπιαγωγού

Το κουκλοθέατρο ως μορφή δραματικής τέχνης είναι ενταγμένη στο Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ) και θα αξιοποιηθεί αποτελεσματικά στην εκπαιδευτική διαδικασία. Επιστρατεύεται το κουκλοθέατρο ως αυτόνομο διδακτικό αντικείμενο μελέτης, ανάλυσης μέσα από την συνδρομή ποικίλων γνωστικών αντικειμένων, όπως γλώσσας, μαθηματικών, φυσικής αγωγής, μουσικής με κύριο στόχο την αναγνώριση συναισθημάτων και την ανάπτυξη των πολλαπλών τύπων της νοημοσύνης.

Το κουκλοθέατρο στο Νηπιαγωγείο ως μέσον ανάπτυξης, ενδοπροσωπικής και διαπροσωπικής νοημοσύνης, λογικομαθηματικής και γλωσσικής νοημοσύνης, σωματικής-κιναισθητικής και χωροαντιληπτικής νοημοσύνης, καθώς και μέσον ανάπτυξης της μουσικής νοημοσύνης, όπως αναδεικνύεται ως νέα μαθησιακή περιοχή του Νέου Πιλοτικού Αναλυτικού Προγράμματος

με τα μάνγκος, και πρέπει να γυρίσουν πίσω να την πάρει. Ο κροκόδειλος γυρίζει, η μαϊμού πιάνεται σ' ένα κλαδί και εξαφανίζεται, φωνάζοντάς του ότι είναι αχάριστος και ότι χάθηκε για πάντα η φίλιά τους».

Πρώτη δραστηριότητα: Παιδί δημιουργία και έκφραση-κουκλοθέατρο. Έχουμε φτιάξει εμείς το σκηνικό. Δένδρα τροπικά, μπανανιές, μάνγκος. Ένα ποτάμι διασχίζει το σκηνικό τοπίο. Παίζουμε το κουκλοθέατρο. Στόχος να προβληματιστούν πάνω σε καινούριες καταστάσεις και να προβληματιστούν σε νέα δεδομένα, να παρατηρήσουν και να κρίνουν τα δρώμενα και τις συνέπειές τους.

Δεύτερη δραστηριότητα: Παιδί και γλώσσα-Διαχείριση συναισθημάτων, δραστηριότητες ανάπτυξης ενδοπροσωπικής και διαπροσωπικής νοημοσύνης. Πηγαίνουμε με τα παιδιά στην «παρεούλα» και συζητάμε για τα συναισθήματα που συναντήσαμε στο κουκλοθέατρο, χαρά. Τα παιδιά εκφράζουν πως αντιλαμβάνονται αυτά τα συναισθήματα και καταγράφονται, τι είναι

Τα παιδιά δραματοποιούν την ιστορία

Η αχαριστία του κροκόδειλου – κουκλοθέατρο

Σπουδών για το Νηπιαγωγείο (ΥΠΑΙΘΠΑ/ΙΕΠ, 2011, έχει στόχο, να οδηγηθούν τα παιδιά στην γνώση και την ολόπλευρη ανάπτυξη.

Το έργο κουκλοθέατρου, «Η αχαριστία του κροκόδειλου», παρουσιάζεται ως μορφή διδακτικού-εκπαιδευτικού σεναρίου που πραγματοποιήθηκε στο 2ο Νηπιαγωγείο Ν. Μαλγάρων και στον ιδιωτικό παιδικό σταθμό Λιλιπούτη, στη Χαλάστρα Θεσσαλονίκης.

«Ο κροκόδειλος Νείλος και η μαϊμού Χάρης έγιναν φίλοι, έπαιζαν και διασκέδαζαν μαζί. Η μαϊμού του χάριζε μάνγκος και μπανάνες και ο κροκόδειλος την πήγαινε βόλτες στο ποτάμι έχοντας την, στην πλάτη του. Όλα ήταν τέλεια για τους δυο φίλους έως ότου ζηλέψει την σχέση τους η γυναίκα του κροκόδειλου. Προσποιείται την άρρωστη και λέει στο κροκόδειλο, πως της είπε ο γιατρός, πως μόνο η καρδιά μιας μαϊμούς θα την έκανε καλά. Ο κροκόδειλος στενοχωριέται, μπαίνει σε δίλλημα αλλά στο τέλος πείθεται να θυσιάσει την φίλη του, για να σωθεί η γυναίκα του. Προτείνει στην μαϊμού να την πάει βόλτα στην γυναίκα του, για να γνωριστούνε, αρχίζει να βυθίζεται. Η μαϊμού αντιλαμβάνεται το κακό που την περιμένει και ζητά εξηγήσεις, εκεί στην μέση του ποταμού ο κροκόδειλος της εξηγεί, ότι η γυναίκα του χρειάζεται την καρδιά της για να γιάνει. Η μαϊμού φέρθηκε έξυπνα και του λέει πως την ξέχασε πάνω στο δένδρο

αυτό που τους δίνει χαρά, τότε και γιατί λυπούνται και γιατί ζηλεύουν. Στην συνέχεια περιγράφουν πως εκφράζουν το κάθε συναίσθημα ξεχωριστά και καταγράφονται επίσης. Έπειτα ερχόμαστε, στο κουκλοθέατρο μας και ζητάμε να μας πουν τι θα μπορούσε να γίνει για να μην χαθεί αυτή η όμορφη φίλια.

Τρίτη δραστηριότητα: Παιδί δημιουργία και έκφραση-Ανάπτυξη Μουσικής και Σωματικής-Κιναισθητικής Νοημοσύνης. Τα παιδιά με ανεπτυγμένη τη διαπροσωπική νοημοσύνη, μπαίνουν εύκολα στη διαδικασία να χωρίσουν τις ομάδες. Δραματοποιούν την ιστορία. Μετά, τα παιδιά δραματοποιούν την ιστορία με το ενδεχόμενο της φιλίας και των τριών πρωταγωνιστών. Στο τέλος δραματοποιούν την ιστορία με την αποδοχή της διαφορετικής φιλίας.

Τέταρτη δραστηριότητα: Παιδί δημιουργία και έκφραση, ανάπτυξη γλωσσικής νοημοσύνης, καθώς και λογικομαθηματικής. Τα παιδιά με ανεπτυγμένη την διαπροσωπική νοημοσύνη επιλέγουν τα άτομα της ομάδας τους και κατανέμουν τους ρόλους που θα παίξουν, το κουκλοθέατρο, με όποιο τέλος επιλέξουν, η κάθε ομάδα παίζει κι άλλο τέλος. Τα παιδιά προτιμούν την εκδοχή του να γνωριστούν και να γίνουν όλοι φίλοι. Οι περισσότερες ομάδες έπαιξαν αυτή την εκδοχή. Πάντα σε κάθε ομάδα υπήρχε ποικιλομορφία στην ηλικία και στις ικανότητες.

Πέμπτη δραστηριότητα: Παιδί και φυσικό περιβάλλον-Γεω-

γραφία και Τ.Π.Ε., Ανάπτυξη Φυσιογνωστικής και χωροαντιληπτικής Νοημοσύνης. Βρίσκουμε κροκόδειλους και άλλα ερπετά και μαϊμούδες και άλλα θηλαστικά. Δημιουργούμε κατηγορίες και ομάδες ζώων ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τους και τον τρόπο διαβίωσής τους. Ανακαλύπτουμε ομοιότητες και διαφορές ανάλογα με την κατηγορία στην οποία ανήκουν.

Έκτη δραστηριότητα: Παιδί και Μαθηματικά, Ανάπτυξη Λογικομαθηματικής Νοημοσύνης. Τα παιδιά στα τραπέζια τους σε ομάδες φτιάχνουν σύνολα με τα φρούτα που έκοψαν, κάνουν μετρήσεις, αντιστοιχήσεις αριθμών και φρούτων, που έχουμε από το σκηνικό, ασκήσεις αραίωσης πυκνώσης και ασκήσεις με μοτίβα, τους δίνουμε ένα μοτίβο και το αναπαριστούν.

Συμπεράσματα

Μέσα από το διδακτικό αυτό σενάριο κουκλοθέατρου, μέσα από την πλοκή του έργου, την εξέλιξη της ιστορίας, τα παιδιά οδηγήθηκαν στον εντοπισμό και την αναγνώριση συναισθημάτων. Έκριναν συζήτησαν, συμπλήρωσαν, ανακατασκεύασαν την πλοκή της ιστορίας αλλάζοντας τα δεδομένα και τις συνέπειες τους. Ταυτίστηκαν με τους ήρωες-κούκλες, αισθάνθηκαν, συναισθάνθηκαν, αναγνώρισαν συναισθήματα και συζήτησαν για την έκφραση και την διαχείρισή τους. Όλες οι δραστηριότητες επιτέλεσαν τον σκοπό τους, που ήταν να οδηγηθούν τα παιδιά στην αναζήτηση λύσεων προβληματικών και δυσάρεστων καταστάσεων. Ενθαρρύνθηκαν στην ανάπτυξη τεχνικών έκφρασης συναισθημάτων, διαπροσωπικής και ενδοπροσωπικής τους νοημοσύνης (Gardner, 2010).

Μέσα από το κουκλοθέατρο και τις καταστάσεις που βίωσαν οι ήρωες, τα παιδιά ενδυνάμωσαν την ικανότητα να συγκεντρώνονται, να ακούν με προσοχή, να κοινωνικοποιούνται, να χαλαρώνουν, να εκφράζουν συναισθήματα και να τροποποιούν και να προτείνουν λύσεις (Βασάλα, 2016).

Το κουκλοθέατρο αποτελεί ένα σπουδαίο εργαλείο στα χέρια των εκπαιδευτικών γιατί τα παιδιά μέσα από την ταύτιση με τους ήρωες-κούκλες μπορούν να οδηγηθούν βιωματικά στην ενσυναίσθηση έτσι ώστε να ολοκληρωθούν ως υγιείς προσωπικότητες. Το δύσκολο είναι ότι η τεχνική του κουκλοθέατρου δεν διδάσκεται στην Ελλάδα και είναι μια μορφή τέχνης, την οποία οι εκπαιδευτικοί αλλά και οι εκπαιδευτικοί φορείς δεν δίνουν σημασία στην αξία και την αξιοποίηση της. Ενώ σε άλλες χώρες της Ευρώπης πραγματικά αποτελεί ένα σπουδαίο εκπαιδευτικό εργαλείο και υπάρχουν σχολές όπου μπορεί κανείς να εκπαιδευτεί και να « διδάξει» ενσυναίσθηση μέσα από την ταύτιση, στα παιδιά, στη χώρα μας είναι ένα είδος τέχνης, που δεν αξιοποιείται όπως θα έπρεπε μέσα στην

σχολική τάξη. Η δύναμή του είναι μεγάλη και στην γνωστική αφού μέσα από αυτό μπορούν να αναπτυχθούν όλοι οι πολλαπλοί τύποι της Νοημοσύνης τους (Gardner, 2011), ενισχύοντας πολύ στην συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών, καλλιέργεια που θα βοηθήσει τα παιδιά στην ολοκλήρωση της προσωπικότητάς τους και στην κοινωνικοποίησή τους.

Επίσης το κουκλοθέατρο μπορεί να βοηθήσει στην διαπολιτισμική εκπαίδευση καθώς τα παιδιά αποδέχονται την διαφορετικότητα, ανακαλύπτουν και προωθούν την συνεργατικότητα, (P.Sixsmith & B. Τσαλίκη, 2003). Εξάλλου όπως υποστηρίζει ο Goleman (2011), επειδή οι προκαταλήψεις συνιστούν μια μορφή συναισθηματικής μάθησης, η αλλαγή τους είναι και δυνατή και εφικτή. Η Δραματική τέχνη και το Κουκλοθέατρο μπορούν να χειριστούν θέματα ρατσισμού, στερεοτύπων, προκαταλήψεων, φύλου, ταυτότητας, κοινωνικών ρόλων, δύναμης και εξουσίας με μεγάλη αποτελεσματικότητα. Οργανώσεις, δίκτυα και προγράμματα σε όλο τον κόσμο εργάζονται με την Δραματική τέχνη στην Εκπαίδευση, ενώ πολλά αναλυτικά προγράμματα σχολείων εμπεριέχουν δραματικές δραστηριότητες, ειδικά στον Καναδά, Αυστραλία, τις Η.Π.Α. την Αγγλία και τη Γερμανία, χώρες που επιθυμούν να αναπτύξουν διαπολιτισμικότητα, (Αλκίσις, 2008).

Η Ελλάδα λόγω της γεωγραφικής της θέσης, ως χώρα υποδοχής, και όχι μόνο, προσφύγων, ίσως θα έπρεπε να δώσει την πρέπουσα σημασία και αξία στην δύναμη του κουκλοθέατρου και της δραματικής τέχνης στην ζωή του παιδιού και στην εξέλιξή του και να το εντάξει πιο συστηματικά στο εκπαιδευτικό σύστημα με επιμορφώσεις των εκπαιδευτικών μέσα από σεμινάρια, ημερίδες και παρουσιάσεις καλών πρακτικών διαχείρισης συναισθημάτων μέσα από την δραματική τέχνη και το κουκλοθέατρο. Βήμα – βήμα σε πολύτιμες αξίες ζωής όπως η καλλιέργεια και η ανάπτυξη της προσωπικής τους νοημοσύνης, η κριτική τους ικανότητα, η αποδοχή στην διαφορετικότητα και η έκφραση των συναισθημάτων με βιωματικό τρόπο.

Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να παρατηρούν το κάθε παιδί προσεκτικά, έτσι ώστε να ανακαλύπτουν τις έμφυτες ικανότητές του και να το οδηγούν στην γνώση με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του, τις κλίσεις του, τον τρόπο με τον οποίο μπορεί πιο εύκολα να οδηγηθεί στην γνώση, ώστε να εξελιχθούν και να αναπτυχθούν όλοι οι τύποι της νοημοσύνης του, έτσι, ώστε να ζήσει μια ζωή, την οποία αξίζει κάθε παιδί να ζει.

Η ενασχόληση με την ανάπτυξη των Τύπων Πολλαπλής Νοημοσύνης είναι ένα πεδίο πολλαπλών δυνατοτήτων για εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Κάθε φορά είναι στην κρίση και στην ευελιξία του εκπαιδευτικού να πραγματοποιήσει δράσεις για την καλλιέργεια και την ανάπτυξή τους.

Αναφορές

Παπαχατζής, Ν. (1989). «Διόνυσος» στο Παγκόσμια Μυθολογία. Εκδοτική Αθηνών. Αθήνα.

Άλκηστις, . (2008). Μαύρη αγελάδα – άσπρη αγελάδα. Δραματική Τέχνη στην Εκπαίδευση και Διαπολιτισμικότητα. Αθήνα: Τόπος.

Βασάλα, Π. (2016). Η πολλαπλή νοημοσύνη στην εκπαίδευση. Εκπαιδευτικό υλικό για προγράμματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Bell, J.(2008). American Puppet Modernism: Essays of the Material World in Performance. New York: Palgrave Mac Millan.

Δ.Ε.Π.Π.Σ (Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών), Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ΦΕΚ 304/13-3-2003, τ.χ. Βτόμος Α και Β.

Fournel, P.(2009). "Introduction au monde de la marionette". στο Encyclopedie Mondiale Des Arts de la Marionette, Montpellier: UNIMA,

L 'Entretiens, 17-25.

Hand Puppets help children Learn valuable skills. Διαθέσιμο on line: [https:// hubpages.com/family/Educational Benefits-of-Hand-Puppets and Puppet- Theatre](https://hubpages.com/family/Educational-Benefits-of-Hand-Puppets-and-Puppet-Theatre).

Jurkowski, H.(1988b). "Litterary views on puppet theatre", στο P. Francis (ed), Aspects of puppet theatre, London: Puppet Center Trust, 1-37.

Κοντογιάννη, Α.(2011). Κουκλο-θέατρο σκιών, Αθήνα: Πεδίο.

Κοντογιάννη, Α.(2012). Η Δραματική Τέχνη στην Εκπαίδευση, Αθήνα: Πεδίο.

Gardner, H.(2010). Η Θεωρία των Πολλαπλών Τύπων Νοημοσύνης. Αθήνα: Μαραθιά.

Golleman, D.(2011). Η συναισθηματική νοημοσύνη, Αθήνα: Πεδίο.

Ματσαγγούρας, Η.(2002). Στρατηγικές Διδασκαλίας. Η Κριτική Σκέψη στη Διδακτική

Πράξη. Αθήνα: Gutenberg.

McAlees, M.(2016). Using puppets in the early years encourages quiet children to talk and helps combat shyness. Διαθέσιμο on line: <https://www.daynurseries.co.uk/news/article.cfm/id/1578368/>.

Meschke, M.(2004). Το θέατρο στα ακροδάχτυλα, , Αθήνα: Τυποθύτω.

Μπιρμπίλη, Μ.(2005). « Η ομαδοσυνεργατική μάθηση στο Νηπιαγωγείο, Μακεδόν, 14, 289-303.

Οδηγός Εκπαιδευτικού για το Πρόγραμμα Σπουδών του Νηπιαγωγείου, (2011). Διαθέσιμο online: [https:// digitalschool. minedu. gov. gr/info/news/Προσχολική-Πρώτη Σχολική Ηλικία/οδηγός για τα Νηπιαγωγεία](https://digitalschool.minedu.gov.gr/info/news/Προσχολική-Πρώτη-Σχολική-Ηλικία/οδηγός-για-τα-Νηπιαγωγεία).

Παρούση, Α.(2012). Κουκλοθέατρο στην Εκπαίδευση, Αθήνα: Πλέθρον.

Sixmith, P. & Τσαλίκη, Β.(2003). «Χτίζοντας γέφυρες». Αθήνα: Μεταίχμιο.

Δραστηριότητες του Δικτύου Καλλιτεχνών και Επιστημόνων για την Ανάπτυξη της επαρχίας Ελασσόνας

Κοπή της Πρωτοχρονιάτικης Βασιλειόπιττας του Δικτύου

Με ιδιαίτερη επιτυχία πραγματοποιήθηκε η κοπή της Πρωτοχρονιάτικης Βασιλειόπιττας του Δικτύου Καλλιτεχνών και Επιστημόνων για την ανάπτυξη της Επαρχίας Ελασσόνας, την Κυριακή 28 Ιανουαρίου 2018, στην καφετέρια «Mes qu'un rub», με την παρουσία πολλών μελών και φίλων του.

Η εκδήλωση έγινε μέσα σε μια ζεστή και χαρούμενη ατμόσφαιρα, η οποία κορυφώθηκε με ένα χορευτικό πρόγραμμα. Η έναρξη έγινε με τις ευλογίες του παπα-Χρήστου, ως εκπροσώπου του Μητροπολίτη Ελασσόνας κ. Χαρίτωνα, και ακολούθησε χαιρετισμός του Προέδρου του Συλλόγου Δρα Κώστα Σαχινίδη, ο οποίος,

αφού εξέφρασε τις ευχές του για «Καλή και Δημιουργική Χρονιά» και ευχαρίστησε όλους όσους παραβρέθηκαν, έκανε μικρή αναφορά στον απολογισμό της δράσης του Δ.Σ. και τόνισε την ιδιαίτερη σπουδαιότητα του έργου που επιτελέστηκε τον χρόνο που πέρασε. Η εκδήλωση έκλεισε με γλέντι με τη συμμετοχή όλων των παρισταμένων.

Τυχερός της βραδιάς ήταν ο Διοικητής του Αστυνομικού Τμήματος Ελασσόνας κ. Πέτρος Μουταφίδης, ο οποίος τίμησε την εκδήλωση με την παρουσία του. Το «φλουρί» ήταν ένα βιβλίο των συγγραφέων Κώστα Σαχινίδη και Ευαγγελίας Ράπτου-Στεργιούλα με τίτλο «Λαϊκή ποίηση: Το παράδειγμα της επαρχίας Ελασσόνας».

Παρουσίαση του φωτογραφικού άλμπουμ του Γιάννη Σιγάλα στη Λάρισα

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε η παρουσίαση του φωτογραφικού άλμπουμ του παιδοψυχιάτρου, Γιάννη Σιγάλα, με τίτλο «Το Άνθος του κάκτου» στην ζεστή αίθουσα του ΘΕΑΤΡΟΥ ΤΕΧΝΩΝ, στη Λάρισα στις 23 Μαρτίου 2018.

Την εκδήλωση διοργάνωσαν το Δίκτυο Καλλιτεχνών και Επιστημόνων για την ανάπτυξη της Επαρχίας Ελασσόνας «Κέντρο Τέχνης, Λόγου και Κοινωνικής Δράσης» και οι Εκδόσεις «ΠΙΚΡΑΜΕΝΟΣ».

Ομιλητές ήταν οι :

- Σαχινίδης Κώστας, Δρ Κοινωνιολογίας, Πολιτικός Επιστήμων
- Ευαγγελία Ράπτου-Στεργιούλα, Δρ Κοινωνικής Λαογραφίας και
- Πένυ Αγοράστη-Χέβα, Φιλολογος, Ιστορικός Τέχνης.

Τον συντονισμό της συζήτησης έκανε, με εύστοχες και ουσιώδεις παρατηρήσεις, ο δημοσιογράφος Χρήστος Μπεχλιβάνος, διευθυντής της εφημερίδας Larissanet ενώ η εκπαιδευτικός Ελένη Μπλιούμη-Μπαρά απάγγειλε ποιήματα του συγγραφέα.

Όλοι οι ομιλητές αναφέρθηκαν στην σημαντικότητα του φωτογραφικού άλμπουμ, ως ένα εξαιρετικά σπουδαίο βιβλίο επειδή αποτελεί μια σημαντική καταγραφή-συλλογή με φωτογραφίες από άνθη διαφόρων κάκτων, στις οποίες είναι αποτυπωμένη η στιγμή της ανθοφορίας του κάκτου με όλα τα έντονα και λαμπερά χρώματα και όλες τις χρωματικές διαβαθμίσεις του. Ακόμη, έγιναν εκτενείς θεωρητικές αναφορές στην Τέχνη της Φωτογραφίας σε σχέση και με τις φωτογραφίες του βιβλίου.

Μετά τους ομιλητές, ο συγγραφέας και καλλιτέχνης Γιάννης

Σιγάλας παρουσίασε, σε οπτικοακουστική προβολή, μια πλούσια συλλογή από κάκτους και άλλα παχύφυτα, αναφερόμενος σε πολλά πληροφοριακά στοιχεία και τονίζοντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους.

Το πρόγραμμα έκλεισε με ένα σύντομο μουσικό πρόγραμμα από τους εξαιρετικούς μουσικούς Νίκο Νικολαΐδη στο τσέλο και Θηρίμαχο Πάκα στο τραγούδι. Και οι δύο μουσικοί ήταν, πράγματι, μια έκπληξη για όλους τους παρευρισκόμενους για το υψηλό μουσικοφωνητικό τους επίπεδο και απόδειξαν ότι αποτελούν μια μεγάλη καλλιτεχνική αξία για την Λάρισα και για την Ελασσόνα.

Την εκδήλωση παρακολούθησαν, με μεγάλη προσοχή και έντονο ενδιαφέρον, πολλοί Λαρισαίοι, οι οποίοι έμειναν ενθουσιασμένοι από την πρωτοτυπία της και την υψηλή ποιότητά της.

Εκτός από την παρουσίαση του βιβλίου, το πρόγραμμα περιλάμβανε διάφορες τέχνες μαζί, όπως είναι η Τέχνη της Φωτογραφίας, η Τέχνη της Ποίησης, η Τέχνη της Χορωδιακής Μουσικής, η οπτικο-ακουστική προβολή, η Τέχνη του Λόγου κ.λπ.

Για την εκδήλωση αυτήν ο ίδιος ο συγγραφέας έγραψε στο διαδίκτυο (Facebook) ότι ήταν «Μια από τις ωραιότερες παρουσιάσεις του «Άνθους του κάκτου». Οργάνωση από τον Κώστα Σαχινίδη ήταν άψογη, οι φίλοι μας γέμισαν ένα πολύ ζεστό θεατράκι, οι εισηγήσεις ήταν συναρπαστικές, οι καλλιτέχνες συναρπαστικοί. Ο οικοδεσπότης μας κύριος Χρήστος Δημητριάδης πολύ φιλόξενος. Γνωρίσαμε ενδιαφέροντες ανθρώπους και περάσαμε πολύ καλά. Τους ευχαριστώ».

Ποιητικές σελίδες

Πατρίδα

Στη Μελούνα, σ'ένα βράχο,
δέντρο φύτεψε μονάχο,
και διαβαίνοντας τα χρόνια,
γίνανε τα φύλλα κλώνια.

Με μαγεύει η μορφή του
κι ανεβαίνω στην κορφή του,
απ'την περηφάνεια λάμπω,
αγναντεύοντας τον κάμπο.

Στους αγρούς, στην Ελασσόνα,

σπέρνουν βρίζα το χειμώνα,
όλα τ'άλλα, μέλι γάλα,
φτώχεια του λαού, κουφάλα!

Στην Κρανιά και στη Δεσκάτη,
βρέχει συνεχώς φαρμάκι,
καταχνιά και καταιγίδα,
ζήτω σου γλυκιά Πατρίδα!

Στου Δομένικου την άκρη,
της συγκίνησης το δάκρυ,

σπόρος γί-
νεται αξίας,
στο σημείο
της Θυσίας.

Μόλις φτά-
σεις στη Μελούνα
κάτασπρο μαντήλι κούνα,
δίπλα στο μνημείο θά'μαι,
δωσ'μου δυο φιλιά και πάμε!

Βαγγέλης Πουρνάρας

Του Νικοτσάρα

Ποιος είπε πως ο Όλυμπος
δεν βγάζει καπεταναίους;
Το Νικοτσάρα έβγαλε
μαζί με φίλους νέους.

Στην Ελασσόνα βρε, παιδιά
βρίσκεται τ' άγαλμά του
κι εκεί ψηλά στα Γιαννωτά
που 'ναι γενέτειρα του.

Παλεύοντας για λευτεριά
ελληνισμού αξίες
γνώριζε πως ο Έλληνας
χρειάζεται θυσίες.

Μάχονταν με τους βάρβαρους
χωρίς να δίνει δεκάρα
Γί' αυτό στις Σέρρες ένα χωριό
το λένε Νικοτσάρα.

Πάλευε από
παλιά,
με φίλο Κολο-
κοτρώνη.
Δεν πρόλαβε
όμως να χαρεί
τ' Ολύμπου φως που βγαίνει.

Σάκης Δαρδούμπας, Δωδωναίος

Χέρια απλωμένα

Μάθε να περπατάς συχνά με χέρια
απλωμένα!

Τα δάχτυλά σου ν' ακουμπάς σ'
αυτά που'ναι για σένα!
Όσα σου αξίζουν απαλά τη σκέψη
σου θ' αγγίζουν!

Όσα αγκυλώνουν και πονούν το

πείσμα σου θα σφίξουν !

Και τα νεκρά δεν αντιδρούν, λόγο δε θα σου ρίξουν!

Τόλμα να περπατάς παντού με χέρια απλωμένα!

Να 'χεις παλάμες ανοιχτές, δάχτυλα τεντωμένα:

Την άνοιξη στα χέρια σου γλυκούς βλαστούς να
στύβεις,

τα καλοκαίρια με το φως τα χέρια σου να νίβεις.

Σαν έρχεται φθινόπωρο, τα φύλλα να του στρώνεις,
και στου χειμώνα τα λευκά τα δάχτυλα να χώνεις...

Μάθε να περπατάς ψηλά

με χέρια απλωμένα!

Να δίνουν και να παίρνουνε...

στον κόσμο σου δοσμένα!

Χέρια για να πετάξουνε,
το δρόμο σου ν' αλλάξουνε....
Αν ίσως χέρια δε βρεθούν
τα χέρια σου ν' αρπάξουνε...

Κορίνα Πάντου

Κοπή της πρωτοχρονιάτικης Βασιλειόπιττας στο Αγροτικό Εθνογραφικό Μουσείο Αραδοσιβίων Ελασσόνας

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε, στις 7-1-2018, η κοπή της Βασιλειόπιττας, από τα μέλη και τους φίλους του Μουσείου της Αγροτιάς, στο δωμάτιο υποδοχής του Μουσείου.

Κατά την έναρξη της εκδήλωσης έγινε ο διοικητικός απολογισμός της δράσης του Δ.Σ. και ο Προγραμματισμός Δράσης του 2018.

Στη σύντομη ομιλία του ο Πρόεδρος του Μουσείου Δρ Κώστας Σαχινίδης αναφέρθηκε στο έργο που επιτελέστηκε, κατά την διάρκεια του περασμένου χρόνου.

Ειδικότερα έκανε αναφορά:

1. Στον ετήσιο Τρανό χορό του Μουσείου που έγινε με μεγάλη επιτυχία στις 4-2-2017, στο κοσμικό κέντρο ΦΑΝΤΑΣΙΑ στην Ελασσόνα, με την συμμετοχή της παραδοσιακής κομπανίας των Χαλκιάδων από την Ήπειρο.

2. Στις εκδηλώσεις του **23ου Διεθνούς Μουσικοχορευτικού Πανηγυριού "ΑΡΑΔΟΣΙΒΙΑ 2017"** που πραγματοποιήθηκαν στις 26 και 27 Αυγούστου 2017, με μεγάλη συμμετοχή κόσμου και με τη σημαντική χορηγία της Περιφέρειας Θεσσαλίας και των Επιχειρήσεων ΓΑΛΑΞΙΑΣ και την παντελή απουσία του Δήμου Ελασσόνας.

Στις εκδηλώσεις αυτές εμφανίστηκαν τα συγκροτήματα:

Σάββατο 26 Αυγούστου στο ΚΗΠΟΘΕΑΤΡΟ ΑΛΚΑΖΑΡ ΛΑΡΙΣΑΣ με τη συνδιοργάνωση της Αντιδημαρχίας Πολιτισμού και Επιστημών Δήμου Λαρισαίων

- το Φολκλορικό συγκρότημα "ΕΓΡΙΣΙ", από την ΓΕ-ΩΡΓΙΑ

- ο διεθνής Βέρβερος τραγουδοποιός YELAS, από την Καβυλία της ΑΛΓΕΡΙΑΣ

- ο Κούρδος τραγουδιστής ΜΕΜΟΣ ΤΣΙΑΠΑΝ

- ο Πολιτιστικός Αθλητικός Σύλλογος Ριζομύλου Μαγνησίας «Η ΔΙΑΠΛΑΣΗ»

Κυριακή 30 Αυγούστου στον υπαίθριο χώρο του Μουσείου στα Αραδοσίβια

- το Φολκλορικό συγκρότημα "ΕΓΡΙΣΙ", από την ΓΕ-ΩΡΓΙΑ

- ο διεθνής Βέρβερος τραγουδοποιός YELAS, από την Καβυλία της ΑΛΓΕΡΙΑΣ

- ο Κούρδος τραγουδιστής ΜΕΜΟΣ ΤΣΙΑΠΑΝ

- ο Σύλλογος των Απανταχού Αποδήμων Σκαμνιωτών ΟΛΥΜΠΟΣ»

- ο Πολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Βαθυλάκκου Κοζάνης

Το πρόγραμμα παρουσίασε η εκπαιδευτικός κ. Βίκυ Χατζηκυριάκου.

Επίσης, στις 27 Αυγούστου πραγματοποιήθηκε και η 12η ΕΚΘΕΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ.

3. Στο κάψιμο του παραδοσιακού φούρνου του Μουσείου που έγινε πανηγυρικά στις 16 Σεπτεμβρίου 2017.

4. Στον εορτασμό της Απελευθέρωσης των Αραδοσιβίων

(5-10-1912) και στην τελετή που έγινε στις 5-10-2017, στον χώρο του μνημείου των αγωνιστών του 1912, στον Προφήτη Ηλία.

5. Στις διάφορες συλλογικές και μεμονωμένες επισκέψεις Φορέων και Σχολείων που πραγματοποιήθηκαν στο Μουσείο κατά το 2017.

Τέλος, ο κ. Σαχινίδης αφού ευχαρίστησε όσους βοήθησαν, εθελοντικά, στο έργο του Μουσείου, ανέφερε ότι παραμένει άλυτο το πρόβλημα της ηλεκτροδότησης του κτηρίου του Μουσείου με βαριά ευθύνη του δήμαρχου Ελασσόνας, ο οποίος αδιαφορεί παντελώς για όλα τα προβλήματα των Αραδοσιβίων, όπως είναι τα στοιχειώδη μικροέργα αισθητικής παρέμβασης, η αποχέτευση, η αντικατάσταση του δικτύου ύδρευσης και των υπαρχόντων αγωγών αμιάντου και τόσα άλλα.

Στη συνέχεια, ο Δρ Κ. Σαχινίδης αναφέρθηκε **στον Προγραμματισμό του Μουσείου για το 2018**, ο οποίος περιλαμβάνει τις εξής δράσεις:

1. Την πραγματοποίηση του **ετήσιου τρανού χορού του Μουσείου της Αγροτιάς στις 2 Φεβρουαρίου 2018, στο κοσμικό κέντρο ΦΑΝΤΑΣΙΑ με δημοτική, ποντιακή και λαϊκή ορχήστρα.**

2. Την πραγματοποίηση της εκδήλωσης ΑΠΟΚΡΙΑ ΣΤΑ ΑΡΑΔΟΣΙΒΙΑ, με άναμμα φωτιάς και υπαίθριο γλέντι στον χώρο του Μουσείου την Κυριακή 18 Φεβρουαρίου 2018.

3. Την πραγματοποίηση των εκδηλώσεων «ΑΡΑΔΟΣΙΒΙΑ 2018» 24ο Διεθνές Μουσικοχορευτικό Πανηγύρι που θα γίνουν στις 25 και 26 Αυγούστου, με τη συμμετοχή ελληνικών και ξένων συγκροτημάτων.

4. Την ολοκλήρωση των διαδικασιών έγκρισης και την υλοποίηση του Προγράμματος Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ, με την συνεργασία του Τμήματος Λαογραφίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και της Εταιρίας LOGON.

3. Την αύξηση της επισκεψιμότητας του Μουσείου.

4. Την πραγματοποίηση αισθητικών παρεμβάσεων και μικρο-κατασκευών στον χώρο του Μουσείου.

Στη συνέχεια της διαδικασίας ακολούθησε συζήτηση και διατυπώθηκαν χρήσιμες προτάσεις δράσης από τα μέλη του Μουσείου και ακολούθησε η κοπή της Πίττας.

Έν Όλυμπε

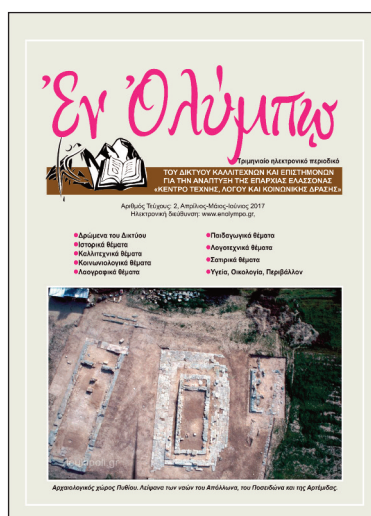
Ένας χρόνος έκδοσης

1ο τεύχος
Ιανουάριος - Φεβρουάριος
- Μάρτιος 2017

- Μήνυμα του Δικτύου Καλλιτεχνών και Επιστημόνων για την ανάπτυξη της Επαρχίας Ελασσόνας και της Συντακτικής Επιτροπήςσελ. 2
- Δίκτυο Καλλιτεχνών και Επιστημόνων για την ανάπτυξη της Επαρχίας Ελασσόνας..... σελ. 3
- Ο Όλυμπος, ετυμολογίασελ. 4
- Ιανός ο Περραιβόςσελ. 5
- Ολιστική ιατρική στην αρχαία Ελλάδασελ.6
- Αγωγή του ανθρώπουσελ.7
- Φιλαναγνωσίασελ. 8
- Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, ο άνθρωπος που γνώριζε τα πολλά σελ. 9
- Ποιητικές σελίδεςσελ.10
- Δραστηριότητες του Δικτύου Καλλι-

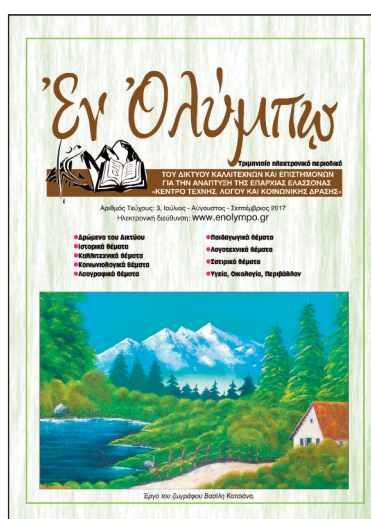
- τεχνών και Επιστημόνων για την ανάπτυξη της Επαρχίας Ελασσόνας σελ 11
- Χρυσό βραβείο στα βιολογικά κρασιά του Αθανασίου Μηνάσελ.12
- Έργα υποδομών με διαχρονικότητα που δεν έγιναν στο Δήμο Ελασσόναςσελ.12
- «Η αρπαγή της Βασιλαρχόντισσας»σελ.13
- Λαογραφικό Μουσείο Λόφου Ελασσόνας..... σελ.13
- Οι Χαλκιάδες της Ηπείρου στην Ελασσόνα σελ.14
- Βιβλιοπαρουσίασησελ.15
- Γιορτές Λόγου και Τέχνης 2017σελ.16

2ο τεύχος
Απρίλιος - Μάιος -
Ιούνιος 2017

- «...για την άνοιξη», Ελένης Μπλιούμη,2
- Περραιβία - Περραιβοί, Σπύρου Μπούμπα3
- Ο μεγαλοφυής φυσίατρος Ιπποκράτης και η επιστημονική διατροφολογία, του Βασίλη Ζαρζώνη.....7
- 20 Ιουνίου: Παγκόσμια ημέρα προσφύγων. Προσφυγιά.....8
- Γνωστοί και άγνωστοι αγωνιστές της λευτεριάς από την ευρύτερη περιοχή της Ελασσόνας του Κώστα Σαχινίδη.....10
- Τσαριτσανιώτης αρματολός Ευθύμιος Ταμπάκης και ο γιός του αγωνιστής του 1821 Πούλιος Ταμπάκπουλος.....11

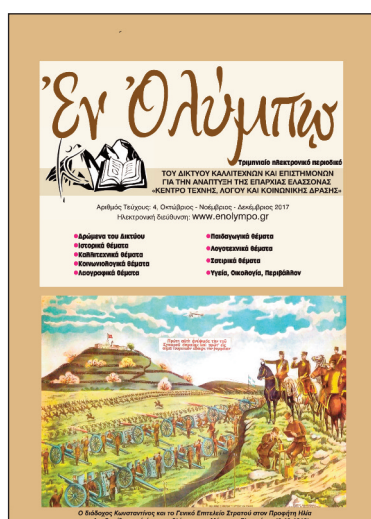
- Κανένας δεν τις χόρτασε τις ομορφιές της φύσης, του Αλέξανδρου Παρλάντζα13
- Δραστηριότητες του Δικτύου Καλλιτεχνών και Επιστημόνων για την Ανάπτυξη της Επαρχίας Ελασσόνας Γιορτές Λόγου και Τέχνης 2017 ...14
- Θα τραγουδήσω τους Σελλούς του Δαρδούμπα Σάκη, Δωδωναίου14
- Εκδήλωση για την παρουσίαση του βιβλίου "Λαϊκή ποίηση: Το παράδειγμα της επαρχίας Ελασσόνας" των Κ. Γ. Σαχινίδη και Ευαγγ. Ράπτου-Στεργιούλα στην Αθήνα15

3ο τεύχος
Ιούλιος - Αύγουστος -
Σεπτέμβριος 2017

- Σημείωμα του εκδότη.....2
- Νέο Δ.Σ. στο Δίκτυο Καλλιτεχνών και Επιστημόνων για την Ανάπτυξη της Επαρχίας Ελασσόνας2
- Η ταυτότητα της Περραιβίας, του Σάκη Δαρδούμπα3
- Διατροφικές συνήθειες των αρχαίων, του Βασίλη Ζαρζώνη3
- Περί Ασκληπιο, του Σπύρου Μπούμπα4
- Γυναίκα και ζωή στο χωριό, της Νίκης Σερσέμη-Κυριακίδου5
- Γυναίκα, ποίημα του Βαγγέλη Πουρνάρα...5
- Η Σμύρνη μόνα καίγεται 14η Σεπτεμβρίου: ημέρα εθνικής μνήμης της γενοκτονίας των Ελλήνων της Μικράς Ασίας από το Τουρκικό κράτος. "Ενθυμήματα Ζωής" από το ημερολόγιο αιχμαλώτου Ιωάννη Φακή, της Ευαγγελίας Ράπτου6
- Προσεγγίζοντας την ποίηση του Ελύτη στο νηπιαγωγείο της Μαίρης Σταθούλη8
- Καλοκαίρι και παιδί, της Ελένης Μπλιούμη.....9
- Ποιητικές σελίδες.....10

- Πρόσωπα νίκης, της Κορίνας Πάντου10
- Το βουνό, του Αλέξανδρου Παρλάντζα10
- Στη μπλε τη γη ψηλά βουνά, του Σάκη Δαρδούμπα10
- Δραστηριότητες του Δικτύου Καλλιτεχνών και Επιστημόνων για την ανάπτυξη της Επαρχίας Ελασσόνας, Απολογισμός δράσης του Δ.Σ. για τα έτη 2015, 2016 & 201711
- Οι "Β Α Κ Χ Ε Σ" του Ευριπίδη από το Θεσσαλικό Θέατρο13
- Γιορτές Λόγου και Τέχνης 2017 στη Δολίχη και στο Λυκούδι.....13
- Παιδικά διηγήματα14
- Στη χώρα του ανθυγιεινού, του Νίκου Αγοραστού14
- Το αδύναμο σκυράκι, της Χρύσας Μπαξεβανάκη14
- Καλοκαιρινά τραγούδια, Αν. Αγραδμήμου-Ιωάννα Αγραδμήμου14
- ΑΡΑΔΟΣΙΒΙΑ 201715
- Βιβλιοπαρουσίαση.....16

4ο τεύχος
Οκτώβριος - Νοέμβριος -
Δεκέμβριος 2017

- ✓ Από Καλοκαίρι...Φθινόπωρο, της Ελένης Μπλιούμη.....2
- ✓ Τραγούδια ιστορικής μνήμης των πρώτων ημερών των Βαλκανικών πολέμων, της Ευαγγελίας Ράπτου-Στεργιούλα.....3
- ✓ Η απελευθέρωση των Αραβοσιβιτών στις 5 Οκτωβρίου 1912, του Κώστα Σαχινίδη.....4
- ✓ Επέτειος για την απελευθέρωση των Αραβοσιβιτών από τους Τούρκους.....5
- ✓ Η πίστη των Αρχαίων για τον θάνατο και την ψυχή, του Σπύρου Μπούμπα6
- ✓ Αριστοτέλης, ο ιδρυτής της Πολιτικής Επιστήμης8
- ✓ Η νοημοσύνη του ανθρώπου, της Νίκης Σερσέμη-Κυριακίδου9
- ✓ Ξέρετε γιατί το λέμε έτσι; της Ευαγγελίας Ράπτου-Στεργιούλα9
- ✓ Ιωσήφ Πουρσανίδης. Ένας πρεσβευτής της χώρας μας στην Ολλανδία, του Βασίλη Ζαρζώνη.....10
- ✓ Κάψιμο του παραδοσιακού φούρνου.....10

- ✓ Το μακάλλικο, της Ελένης Μπλιούμη11
- ✓ Δραστηριότητες του Δικτύου Καλλιτεχνών και Επιστημόνων για την Ανάπτυξη της Επαρχίας Ελασσόνας12
- ✓ Παρουσίαση Βιβλίου του Αθανασίου Μπαντέ «Ο Αριστοτέλης και η γέννηση της πολιτικής επιστήμης»
- ✓ Εκδρομή στην Παναγιά Σουμιά, στην Βεργίνα και στη Νάουσα
- ✓ Λαϊκό-Δημοτικό γλέντι στην Ελασσόνα
- ✓ Εσείς παιδιά απ' τον Όλυμπο, του Σάκη Δαρδούμπα
- ✓ Ποιητικές σελίδες13
- ✓ Πραγματικότητα, της Κορίνας Πάντου
- ✓ Του Πόντου τα μαρτύρια, του Αλέξανδρου Παρλάντζα
- ✓ 5ο Πανελλαδικό Φεστιβάλ Ποντιακών χορών14
- ✓ "Ζωή και κότα... με χαβίτες και με κορκότα!!", μια πρωτότυπη ποντιακή επιθεώρηση15
- ✓ Παρουσίαση του βιβλίου του Βαγγέλη Αυδίκου «Οι τελευταίες πεντάρες»16

ΔΙΚΤΥΟ ΚΑΜΜΙΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ
«ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΗΣ, ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ»

ΓΙΟΡΤΕΣ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ 2018

Υπό την αιγίδα της ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
Με τη συνδιοργάνωση της ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΛΑΡΙΣΑΣ

ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ

με θέμα: «Ιστορικά γεγονότα και μαρτυρικά χωριά της περιοχής Ελασσόνας»

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 15 Ιουνίου 2018, ώρα 8 μ.μ.

ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΙ

Ομιλητές:

- Χαιρετισμός του Προέδρου του Δικτύου δρ Κώστα Σαχινίδη
- Σπανός Κώστας, εκπαιδευτικός, συγγραφέας
 - Νίκος Ζντάνης, φιλόλογος
 - Γεώργιος Μπαλής, ερευνητής
 - Βασίλης Ζαρζώνης, φιλόλογος

ΣΑΒΒΑΤΟ 16 Ιουνίου 2018, ώρα 8 μ.μ.

ΒΑΛΑΝΙΔΑ

Ομιλητές:

- Κώστας Σαχινίδης, Δρ Κοινωνιολογίας, συγγραφέας
- Θωμάς Λιόλιος, εκπαιδευτικός
- Σπύρος Μπούμπας, εκπαιδευτικός, συγγραφέας

Έκθεση ζωγραφικής: Βασίλη Κατσιάνα, Κώστα Νταμάνη

Μουσικό συγκρότημα Ελασσόνας

Χορευτικά Βλαχογιαννίου, Βαλανίδας & Κέντρου Τέχνης & Λόγου Επ. Ελασσόνας

Οι εκδηλώσεις γίνονται με τη συνεργασία των Φορέων:

- Πολιτιστικός-Εξωραϊστικός Σύλλογος Βλαχογιαννίου
- Μορφωτικός Σύλλογος Βαλανίδας

Παρουσίαση προγράμματος: Ελένη Μπλιούμη, εκπαιδευτικός

Επιμέλεια εκδηλώσεων: Δρ ΚΩΣΤΑΣ ΣΑΧΙΝΙΔΗΣ